

พฤติกรรมกรอมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์
ของ
นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

339.43

ฉ 433 พ

ร. 3

พฤติกรรมกรอมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2547

h 250234

6 ก.ย. 2547

เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง. (2547). พฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน หนี้สินต่อเดือน และพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 366 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบไค-สแควร์

ผลจากการวิจัยพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า

1. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้าน รูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้านรูปแบบการออม และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้านวัตถุประสงค์การออมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมเกี่ยวกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีรูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

9. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม ทั้งในรูปแบบการออมเกี่ยวกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีรูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

THE SAVING BEHAVIOR OF GOVERNMENT OFFICERS IN
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

MR. CHALERMSAK RODKLIANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Economics degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University

May 2004

Chalernsak Rodkliang. (2004). *The Saving Behavior of Government Officers in Srinakharinwirot University*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr. Kittima Sungkasem

The purpose of this research was to study monthly income, monthly expense, monthly debts and saving behavior of government officers in Srinakharinwirot University. This research also study the comparison of saving behavior to these variables; gender, age, marital status, education level, officer position, working period, monthly income, monthly expenses and monthly debts.

The subjects of the study were 366 government officers in Srinakharinwirot University. The data was analyzed by using frequency, percentage and Chi - Square Test.

The research results were as follows :

1. University government officers in different gender had different saving amount, saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .01 level. In addition, the study also showed that university government officers in different gender had different saving pattern with no statistical significance.
2. University government officers in different age had different saving amount, saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .01 level.
3. University government officers in different marital status had different saving amount, saving pattern with financial institutes and saving purposes with statistical significance at .01 level. In addition, the study also showed that university government officers in different marital status had different saving pattern and saving pattern with non - financial institutes with no statistical significance.
4. University government officers in different education level had different saving amount, saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .01 level.

5. University government officers in different position had different saving amount and saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) with statistical significance at .01 level. In addition, the study also showed that university government officers in different position had different saving purposes with no statistical significance.

6. University government officers in different working period had different saving amount, saving patters (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .01 level.

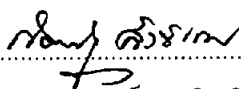
7. University government officers in different total monthly income had different saving amount, saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .01 level.

8. University government officers in different total monthly expenses had different saving amount, saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .05 and .01 level, respectively.

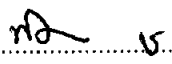
9. University government officers in different total monthly debts had different saving amount, saving patterns (either with financial institutes or non - financial institutes) and saving purposes with statistical significance at .05 and .01 level, respectively.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

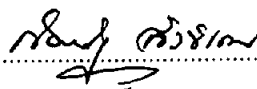
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

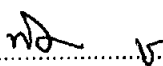
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

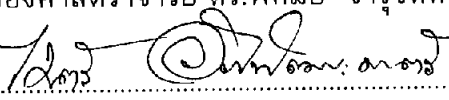
คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

ประธาน

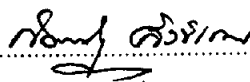

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณายิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และอาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีคุณค่า และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยนี้อย่างดียิ่ง

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวลัย เกษมเนตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำที่ดีตลอดมา

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และ ดร.พาสนา จุฬรัตน์ สำหรับความช่วยเหลือในการศึกษาและการทำวิจัย

กราบขอบพระคุณ คุณคัทธนี โปคาวัฒน์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน คุณอัญชลี ตานะโก หัวหน้างานแผนงบประมาณ คุณทศพล ขำจิตรสุทธิ หัวหน้างานนโยบายและแผน คุณวันเพ็ญ พูลเทียบรัตน์ และพี่ ๆ กองแผนงานทุกท่าน ที่ให้ทั้งความเอาใจใส่ และความห่วงใย รวมทั้งความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการทำงานวิจัย

กราบขอบพระคุณ คุณแม่อารี รอดเกลี้ยง ที่สนับสนุนทุนทรัพย์ในการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจที่ดียิ่งตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา รวมทั้งคุณพ่อบรรทม รอดเกลี้ยง ที่ถึงแม้ว่าไม่ได้อยู่บนโลกใบนี้แต่ลูกรู้ว่าพ่อยังเป็นแรงใจและเฝ้ามองความสำเร็จของลูกอยู่เสมอ

สุดท้าย ขอขอบคุณ กำลังกาย กำลังใจ และกำลังสมอง ที่มีอยู่ในตัวเอง

คุณประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ มารดา บิดา ครู และอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนบัดนี้

เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง

สารนิพนธ์เล่มนี้
ได้รับทุนสนับสนุนการทำสารนิพนธ์
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
จากงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1 ภูมิหลัง 1 ความมุ่งหมายของการวิจัย 4 ความสำคัญของการวิจัย 4 ขอบเขตของการวิจัย 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 4 ตัวแปรที่ศึกษา 5 นิยามศัพท์เฉพาะ 7 ข้อตกลงเบื้องต้น 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย 9 สมมติฐานในการวิจัย 9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม 11 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม 12 ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ 22 การออมของระบบเศรษฐกิจไทย 23 โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจไทย 24 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน 25 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน 32 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย 33 สถานการณ์และปัญหาในการบริหารเงินออมภายใต้อัตราดอกเบี้ยต่ำ 36 มาตรการส่งเสริมการออม 39 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออม 41 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 42
3	วิธีดำเนินการวิจัย 48 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 48 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 49 การเก็บรวบรวมข้อมูล 50 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 50 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	97
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	100
อภิปรายผล.....	105
ข้อเสนอแนะ	110
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	110
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก	117
ภาคผนวก ข	129
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	134

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	อัตราการออมสุทธิตามโครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจ.....	24
2	รายได้ รายจ่ายและเงินออมของครัวเรือน.....	34
3	รูปแบบของเงินออมภาคครัวเรือน.....	35
4	เหตุผลที่ไม่ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน.....	35
5	วัตถุประสงค์ของการออม.....	36
6	การเปรียบเทียบการออมของธนาคารพาณิชย์ บริษัทประกันชีวิต กองทุน สำรองเลี้ยงชีพ และสหกรณ์ออมทรัพย์ระหว่างปี 2540 - 2543.....	37
7	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามประเภทข้าราชการ.....	48
8	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.....	54
9	จำนวนและร้อยละของรายได้ของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	56
10	จำนวนและร้อยละของรายจ่ายของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ..	59
11	จำนวนและร้อยละของหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	62
12	จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.....	65
13	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกัน.....	68
14	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน.....	71
15	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน.....	73
16	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	76
17	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกัน.....	79
18	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกัน.....	82

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน.....	85
20	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกัน.....	89
21	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกัน.....	93

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 เส้นฟังก์ชันการออม.....	15
3 เส้นการบริโภคตามทฤษฎีรายได้สมบูรณ์.....	17
4 การกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต.....	19

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความสัมพันธ์ระหว่างการออม การลงทุนและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ (ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2542 : 1) โดยในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตนั้นจะต้องทำการส่งเสริมทั้งการออมและการลงทุนไปพร้อม ๆ กัน สำหรับการส่งเสริมการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากการลงทุนในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐเพื่อเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับภาคธุรกิจ เมื่อมีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอก็จะส่งผลให้ภาคธุรกิจสนใจที่จะลงทุน ประชาชนก็จะมียางานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น และจะมีเงินสำหรับการออมมากขึ้น ซึ่งเงินออมเหล่านี้ก็จะไปเป็นเงินลงทุนต่อไปและจะยิ่งทำให้เพิ่มอัตราการขยายตัวของธุรกิจ มีการลงทุนของภาคธุรกิจมากขึ้นผลก็คือเงินออมจะเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการลงทุน โดยเฉพาะจากการสร้างโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ การขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน การย้ายฐานการผลิตของต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย และการขยายตัวของการลงทุนของคนไทยเพื่อตอบสนองการขยายตัวของการส่งออกและเศรษฐกิจ (โสภณ โรจน์ธำรงค์, 2546 : ออนไลน์) ส่งผลทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน (Saving Investment Gap) เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าระดับการออมในประเทศไทยจะอยู่ในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับระดับการออมในประเทศต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับการลงทุนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจากการที่ประเทศไทยขาดดุลเงินออมนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยต้องใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยสูงเพื่อดึงดูดเงินทุนจากต่างประเทศและกระตุ้นให้เกิดการออมภายในประเทศให้สูงขึ้น ซึ่งเมื่ออัตราดอกเบี้ยดังกล่าวสูงขึ้นทำให้มีเงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามายังประเทศไทยจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่มักจะนำไปลงทุนในภาคการผลิตที่ไม่ก่อประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ในขณะที่เดียวกันเงินกู้ก็อีกส่วนหนึ่งก็มีการนำไปใช้เพื่อซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การลงทุนและการใช้จ่ายที่ไม่มีประสิทธิภาพดังกล่าวเป็นผลทำให้เศรษฐกิจในประเทศมีลักษณะการขยายตัวแบบฟองสบู่ (Bubble Economies) และทำให้มีปัญหาค่าเงินบาทและการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นจำนวนค่อนข้างสูงนั้น เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นถึงความเปราะบางของเศรษฐกิจไทยโดยในปี 2538 ประเทศไทยมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเกือบร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ซึ่งในด้านหนึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่สมดุลระหว่างการออมกับการลงทุนและอีกส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการใช้จ่ายภายในประเทศมีการขยายตัว

ในอัตราที่สูงจนเกินควร (Overspending) คือ ภาคเอกชนมีการใช้จ่ายเกินตัวเมื่อเทียบกับความสามารถในการสร้างรายได้ที่แท้จริง (รังสรรค์ หทัยเสรี. 2541 : 22 - 24) ผลที่ตามมาทำให้ประเทศไทยขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและมีหนี้ต่างประเทศมากขึ้นโดยเฉพาะหนี้ระยะสั้นส่งผลให้พื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศอ่อนแอและเป็นเป้าหมายการโจมตีค่าเงินบาทของนักเก็งกำไรจากต่างประเทศ จนกระทั่งในที่สุดประเทศไทยต้องเปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ซึ่งนับเป็นวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีความร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย (คณะกรรมการการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ (ศปร.). 2541 : 3)

ภายหลังจากเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าการออมเบื้องต้นในประเทศในปี 2541 มีมูลค่า 1,541.70 พันล้านบาท สูงกว่าการลงทุนในประเทศที่มีมูลค่า 946.00 พันล้านบาท ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนในปี 2541 เกินดุลด้วยมูลค่า 595.70 พันล้านบาท สำหรับในปี 2542 การออมเบื้องต้นในประเทศมีมูลค่า 1,422.30 พันล้านบาท สูงกว่าการลงทุนในประเทศที่มีมูลค่า 950.60 พันล้านบาท ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนในปี 2542 ซึ่งเกินดุลด้วยมูลค่า 471.70 พันล้านบาท แต่การที่การออมมากกว่าการลงทุนไม่ได้หมายความว่าปัญหาพื้นฐานนั้นจะหมดไป แต่เป็นเพราะว่าการลงทุนชะลอตัวลดลง สำหรับในปี 2543 การออมเบื้องต้นในประเทศ มีมูลค่า 1,488.60 พันล้านบาท สูงกว่าการลงทุนในประเทศที่มีมูลค่า 1,117.60 พันล้านบาท ส่งผลให้ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนในปี 2543 ยังคงเกินดุลด้วยมูลค่า 371.00 พันล้านบาท อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2542 การเกินดุลในปี 2543 ลดลง 100.70 พันล้านบาท เนื่องจากการออมในปี 2543 ขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าการลงทุนที่ปรับตัวสูงขึ้น ดังนั้นการเร่งระดมเงินออมในประเทศจึงเป็นแนวทางในการพัฒนาโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาการขาดเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจอันอาจนำไปสู่วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจโดยการออมภายในประเทศด้วยตนเองแทนที่จะไปพึ่งพาเงินทุนต่างประเทศ

จากสภาวะการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งระดมเงินออมภายในประเทศให้เพียงพอเพื่อป้องกันการเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจดังเช่นที่ผ่านมา ซึ่งการระดมเงินออมนั้นสามารถระดมได้ทั้งจากการออมของภาคเอกชนและการออมของภาครัฐบาล สำหรับการออมของภาคเอกชนจะประกอบไปด้วยการออมของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจเอกชน ส่วนการออมของภาครัฐบาลจะประกอบไปด้วยการออมของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแหล่งเงินออมที่มีความสำคัญอีกแหล่งหนึ่งก็คือแหล่งเงินออมภาคครัวเรือนจากข้าราชการ เนื่องจากข้าราชการถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและการออมของข้าราชการก็จะส่งผลต่อปริมาณการออมของระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยเช่นกัน แต่จากการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2544 พบว่าข้าราชการ

มีการออมอยู่ในระดับต่ำ โดยการเปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายของครอบครัวข้าราชการระดับ 1 - 8 ทั่วประเทศพบว่าโดยเฉลี่ยครอบครัวข้าราชการจะใช้จ่ายประมาณร้อยละ 79.9 ของรายได้ทั้งหมด ส่วนในด้านความคิดเห็นของข้าราชการโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาวะทางการเงินของครอบครัวพบว่าข้าราชการร้อยละ 37.0 มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ร้อยละ 33.0 มีรายได้พอ ๆ กับรายจ่าย และร้อยละ 30.0 มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2544 : 16 - 17) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการออมของข้าราชการมีน้อย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐแห่งหนึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการ แก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 57 ก. วันที่ 4 กันยายน 2541 หน้า 2) โดยมีข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการให้บริการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะของบทบาทหน้าที่ได้ 3 ลักษณะ คือ (กฎหมาย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2519 หน้า 4 - 5)

1. ข้าราชการสาย ก มีหน้าที่สอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
2. ข้าราชการสาย ข มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ บรรณารักษ์ ไลศทัศนศึกษา แพทย์ พยาบาล นักวิจัย และตำแหน่งในสายงานวิชาการอื่นที่ ก.ม. กำหนด
3. ข้าราชการสาย ค มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารและธุรการ ได้แก่ ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบันหรือสำนัก รองคณบดี รองผู้อำนวยการศูนย์ สถาบันหรือสำนัก หัวหน้าภาควิชา ผู้อำนวยการกอง เลขาธิการคณะ และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.ม. กำหนด

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีข้าราชการรวมทุกประเภทจำนวนทั้งสิ้น 1,465 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) และจากการสำรวจข้อมูลในการฝากและกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี พ.ศ. 2545 พบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีจำนวนสมาชิกที่มีหนี้กับสหกรณ์ร้อยละ 54.98 (สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2546 : 22) ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีจำนวนสมาชิกที่ทำการกู้ยืมเป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการและสถาบันการเงินสามารถนำไปใช้สำหรับการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการออมในรูปแบบที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นในกลุ่มข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณการออมในระบบเศรษฐกิจ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออม
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือนและหนี้สินต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ และสถาบันการเงินในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการออมให้มีรูปแบบการออมที่เหมาะสมให้กับข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและยังเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยนำไปใช้ในการบริหารระบบเงินเดือนและสวัสดิการ ตลอดจนการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จำนวน 1,465 คน จำแนกได้ดังนี้ ข้าราชการสาย ก จำนวน 1,053 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 135 คน และ ข้าราชการสาย ค จำนวน 277 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จของยามานะ (Yamane. 1967 : 886 - 887) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543 : 53) โดยเทียบสัดส่วน 1 : 4 จากจำนวนข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมดเพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดังนี้ ข้าราชการสาย ก จำนวน 263 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 34 คน และข้าราชการสาย ค จำนวน 69 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 366 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จำแนกเป็น

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 21 - 30 ปี

1.2.2 31 - 40 ปี

1.2.3 41 - 50 ปี

1.2.4 51 - 60 ปี

1.3 สถานภาพการสมรส

1.3.1 โสด

1.3.2 สมรส

1.3.3 ม่าย

1.3.4 แยกกันอยู่/หย่าร้าง

1.4 ระดับการศึกษา

1.4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.4.2 ปริญญาตรี

1.4.3 ปริญญาโท

1.4.4 ปริญญาเอก

1.5 ประเภทของข้าราชการ

1.5.1 สาย ก

1.5.2 สาย ข

1.5.3 สาย ค

1.6 อายุราชการ

1.6.1 1 - 10 ปี

1.6.2 11 - 20 ปี

1.6.3 21 - 30 ปี

1.6.4 31 ปีขึ้นไป

1.7 รายได้ต่อเดือน

- 1.7.1 น้อยกว่า 10,741 บาท
- 1.7.2 10,741 – 21,480 บาท
- 1.7.3 21,481 – 32,220 บาท
- 1.7.4 32,221 – 42,960 บาท
- 1.7.5 42,961 – 53,700 บาท
- 1.7.6 53,701 บาท ขึ้นไป

1.8 รายจ่ายต่อเดือน

- 1.8.1 น้อยกว่า 9,001 บาท
- 1.8.2 9,001 – 18,000 บาท
- 1.8.3 18,001 – 27,000 บาท
- 1.8.4 27,001 – 36,000 บาท
- 1.8.5 36,001 – 45,000 บาท
- 1.8.6 45,001 บาท ขึ้นไป

1.9 หนี้สินต่อเดือน

- 1.9.1 น้อยกว่า 7,001 บาท
- 1.9.2 7,001 – 14,000 บาท
- 1.9.3 14,001 – 21,000 บาท
- 1.9.4 21,001 – 28,000 บาท
- 1.9.5 28,001 – 35,000 บาท
- 1.9.6 35,001 บาท ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม จำแนกเป็น

- 2.1 พฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 2.1.1 ระดับการออม
 - 2.1.2 รูปแบบการออม
 - 2.1.3 วัตถุประสงค์ของการออม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **พฤติกรรมการออม** หมายถึง การแสดงออกของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกี่ยวกับการเก็บออมรายได้ส่วนที่เหลือจากการหักรายจ่ายรวมทั้งหนี้สินในแต่ละเดือนซึ่งแต่ละคนจะมีระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออมตามลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

1.1 **ระดับการออม** หมายถึง ปริมาณเงินออมที่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำเงินรายได้ส่วนที่เหลือจากการหักรายจ่ายรวมทั้งหนี้สินในแต่ละเดือน นำมาเก็บไว้ในรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการออมตามลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล

1.2 **รูปแบบการออม** หมายถึง การที่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำเงินออมมาเก็บไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 **รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน** คือ การที่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนำเงินออมมาเก็บไว้กับสถาบันการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ เงินฝากกับธนาคาร เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมธรรม์ประกันชีวิต กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตรรัฐบาล

1.2.2 **รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน** คือ การที่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนำเงินออมมาเก็บไว้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่ผ่านสถาบันการเงิน ดังนี้ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร ออมในรูปโลหะและอัญมณีมีค่า ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญา การเล่นแชร์

1.3 **วัตถุประสงค์ของการออม** หมายถึง การออมเงินไว้สำหรับอนาคตเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยและชรา เพื่อการศึกษา เพื่อซื้อทรัพย์สินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม และเพื่อประกอบพิธีทางศาสนา

2. **รายได้ต่อเดือน** หมายถึง รายได้รวมของข้าราชการซึ่งพิจารณาเฉพาะรายได้ที่อยู่ในรูปตัวเงิน ซึ่งประกอบไปด้วย รายได้ประจำคือเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง เงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการ รายได้จากทรัพย์สิน รวมถึงรายได้อื่น ๆ (เงินค่าทำงานล่วงเวลา เงินโบนัส รายได้จาก การประกอบอาชีพอื่น) ที่ได้รับในแต่ละเดือน

3. **รายจ่ายต่อเดือน** หมายถึง รายจ่ายรวมซึ่งข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ใช้จ่ายเงินส่วนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของตนเองเพื่อการอุปโภคและบริโภค ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและคำรักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ

4. **หนี้สินต่อเดือน** หมายถึง ปริมาณหนี้สินค้างชำระรวมทั้งชำระรายการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ใช้เงินส่วนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของตนเองชำระคืนให้กับแหล่งเงินกู้ในแต่ละเดือน ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย เงินกู้ยืมสวัสดิการมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน การเบิกเงินเกินบัญชี และการกู้ยืมเงินนอกระบบที่ไม่ได้ทำสัญญาตามกฎหมาย ซึ่งไม่รวมถึงค่าผ่อนชำระบ้าน ที่ดิน หรือ ทรัพย์สินต่าง ๆ ที่ถือเป็นการออมและสะสมทุน

5. **ประเภทของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** หมายถึง ข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามกฎทบทวง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2519 หน้า 4 - 5 ซึ่งแบ่งประเภทได้ดังนี้

5.1 ข้าราชการสาย ก มีหน้าที่สอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

5.2 ข้าราชการสาย ข มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ บรรณารักษ์ โสภศาสตร์ศึกษา แพทย์ พยาบาล นักวิจัย และตำแหน่งในสายงานวิชาการอื่นที่ ก.ม. กำหนด

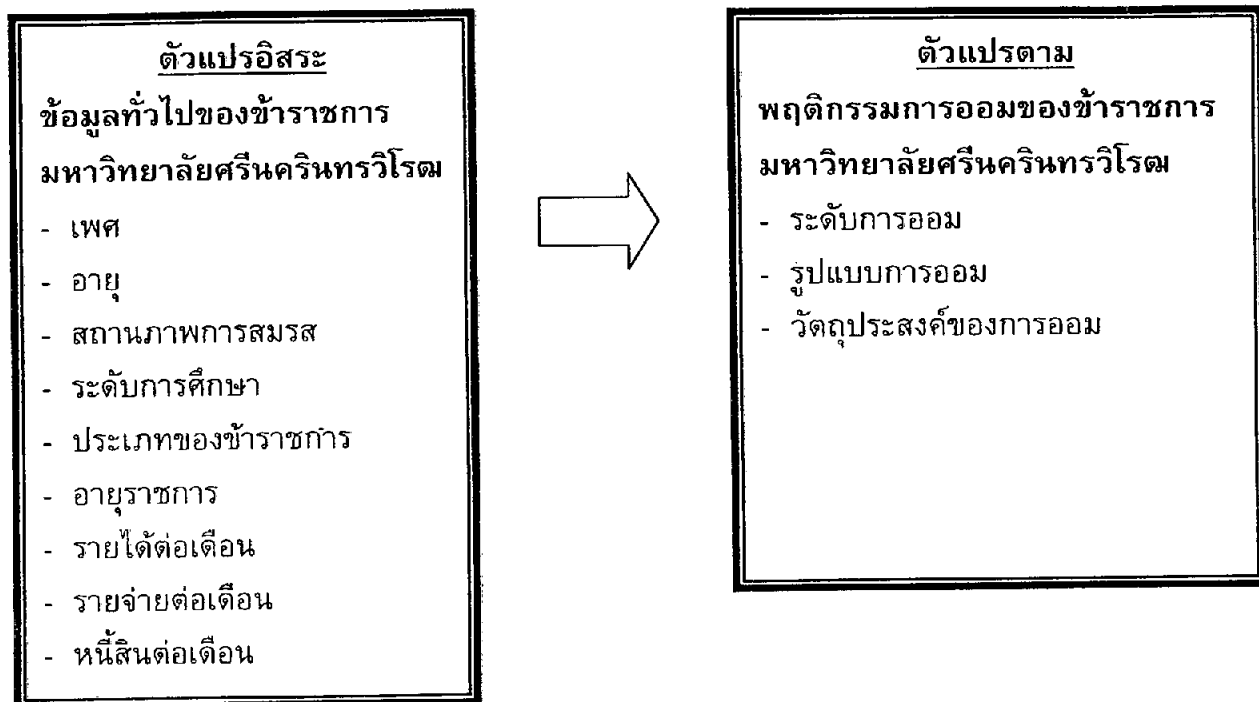
5.3 ข้าราชการสาย ค มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารและธุรการ ได้แก่ ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบันหรือสำนัก รองคณบดี รองผู้อำนวยการศูนย์ สถาบันหรือสำนัก หัวหน้าภาควิชา ผู้อำนวยการกอง เลขานุการคณะ และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.ม. กำหนด

6. **อายุราชการ** หมายถึง ระยะเวลาในการรับราชการและปฏิบัติงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จนถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2547

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน รวมทั้งพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2546 - 29 กุมภาพันธ์ 2547

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 รูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
2. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
3. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
4. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

5. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

6. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

7. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

8. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

9. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม
3. ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ
4. การออมของระบบเศรษฐกิจไทย
 - 4.1 โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจไทย
 - 4.2 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน
 - 4.3 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน
 - 4.4 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนไทย
 - 4.5. สถานการณ์และปัญหาในการบริหารเงินออมภายใต้อัตราดอกเบี้ยต่ำ
5. มาตรการส่งเสริมการออม
6. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม (Behavior) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ซูด้า จิตพิทักษ์ (2525 : 6) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลไม่เฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่รวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า เจตคติ ความคิดเห็น ความเชื่อ เป็นต้น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 15) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิบัติการหรือกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตเห็นได้หรือไม่ เช่น การเดิน การพูด การเกิดความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2529 : 9 - 11) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิบัติการทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกมาภายนอก พฤติกรรมภายในอาจมีสิ่งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม เช่น ปฏิบัติการของอวัยวะภายในร่างกาย ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ มักจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็น

ได้ชัด ส่วนพฤติกรรมภายนอกเป็นปฏิกริยาที่คนเราแสดงออกตลอดเวลาของการดำรงชีวิต เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นมองเห็นทั้งจากวาจาและการกระทำ

โสภา ชูพิกุลชัย (2529 : 5) กล่าวว่า พฤติกรรม คือ การแสดงหรือการกระทำของสิ่งมีชีวิตมองเห็นและสังเกตได้ เช่น การเดิน การนอน การร้องไห้ การเล่น การเรียน เป็นต้น ในกรณีที่ไม่มองเห็นหรือสังเกตไม่ได้อาจใช้เครื่องมือทดสอบหรือทดลองได้

จันจิรา สุวรรณกำจาย (2543 : 12 - 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและสิ่งเร้าภายนอก โดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยรู้ตัวหรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ ไม่ว่าสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม แต่สามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้

จากความหมายของพฤติกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลที่สามารถสังเกตเห็นได้และไม่สามารถสังเกตเห็นได้แต่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ โดยเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตน

ซึ่งจากการศึกษาถึงความหมายของพฤติกรรมแล้ว จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมจะส่งผลทำให้เกิดการปฏิบัติตามมาซึ่งเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นของมนุษย์และมนุษย์ก็มีพฤติกรรมต่าง ๆ มากมาย พฤติกรรมที่มีความสำคัญสำหรับมนุษย์อีกอย่างหนึ่งก็คือพฤติกรรมการออม เนื่องจากการออมเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายซึ่งบุคคลกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการออมและรูปแบบการออมที่บุคคลเลือก

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

ความหมายของการออม (Saving) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

นันทวัน อันตรเสน (2521 : 1) กล่าวว่า การออม (Saving) คือ รายได้ส่วนที่เกินจากรายจ่ายที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค นั่นคือการที่บุคคลใดไม่ได้นำเอารายได้ทั้งหมดไปใช้จ่ายบริโภค แต่กันเงินส่วนหนึ่งไว้ต่างหาก

แกรวี (สุธิดา เทียนมนัส. 2538 : 16 ; อ้างอิงจาก Gravy. 1953) ให้ความหมายของการออมของครัวเรือนไว้ว่าการออมของครัวเรือน หมายถึง รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงซึ่งไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อซื้อสินค้าและบริการเพื่อการบริโภคปัจจุบัน

คิลเลียน (สุธิดา เทียนมนัส. 2538 : 16 ; อ้างอิงจาก Kilien. 1953) ให้ความหมายของการออมเป็น 2 ลักษณะคือความหมายในทางพลวัต “การออมของครัวเรือน หมายถึง รายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายในปัจจุบัน” ส่วนความหมายในทางสถิตย “การออมของครัวเรือน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความมั่งคั่งของครัวเรือน”

แบนนอค, แบกซ์เตอร์ และ รีส์ (สุธิดา เทียนมนัส. 2538 : 17 ; อ้างอิงจาก Bannock, Baxter & Rees. 1977) อธิบายว่าการออมของครัวเรือนหมายถึง รายได้ส่วนที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภคและชำระค่าภาษีรายได้ส่วนที่เหลือนี้ก็คือการออม ทั้งนี้การออมไม่จำเป็นต้องเป็นเงินออมที่อยู่ในบัญชีออมทรัพย์หรืออยู่ในรูปสินทรัพย์ใด ๆ แต่จะเป็นการออมที่เป็นเงินฝากในบัญชีกระแสรายวันหรือเก็บใส่ไว้ในที่ใดที่หนึ่งก็ได้เพียงแต่ให้เป็นรายได้ส่วนที่มีได้มีการใช้จ่ายเท่านั้น

แนวความคิดเกี่ยวกับการออมของแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันมากมาย แต่พอจะสรุปได้ว่าการออมในส่วนบุคคลเป็นการออมจากส่วนหนึ่งของรายได้ซึ่งผู้ออมยังไม่พอใจที่จะบริโภคสินค้าและบริการในระยะเวลาที่กำหนดหาก แต่จะขยายระยะเวลานั้นออกไปจนกว่ารายรับจะมีส่วนสัมพันธ์กับการลงทุนจากรายได้นั้น

เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับการออมจำเป็นที่จะต้องศึกษาฟังก์ชันการอุปโภคบริโภค เพราะปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของบุคคลคือรายได้ ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณการออม นอกจากนั้นก็ต้องศึกษาฟังก์ชันการออม รวมทั้งความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมและความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม ดังนี้

ฟังก์ชันการอุปโภคบริโภค (The Consumption Function)

จากการศึกษาของเคนส์พบว่าปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของบุคคลคือรายได้ แต่การกล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่าปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีอิทธิพลแต่อย่างใด เพียงแต่ถ้าในระยะสั้นโดยที่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น อุปนิสัยของบุคคลไม่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคจะมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้และความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้ารายได้เพิ่มขึ้นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคจะเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ถ้าระดับรายได้แตกต่างกันระดับการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคจะแตกต่างกันไปด้วย

เราสามารถเขียนสมการอุปโภคบริโภคซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคและระดับรายได้ โดย

$$C = f(Y_d)$$

โดย

$$C = \text{การใช้จ่ายอุปโภคบริโภค}$$

$$Y_d = \text{รายได้สุทธิส่วนบุคคล}$$

จากสมการดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้สุทธิเพิ่มสูงขึ้น การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคจะเพิ่มสูงขึ้นด้วย แต่การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคจะเพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามหลักความเป็นจริง แม้ว่ารายได้ของบุคคลจะต่ำมากจนเท่ากับศูนย์ก็มิได้หมายความว่าไม่มีการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคเกิดขึ้น อย่างน้อยก็ต้องมีระดับการอุปโภคบริโภคจำนวนหนึ่งซึ่งน้อยที่สุดเท่าที่จะทำให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อเมื่อรายได้เพิ่มมากขึ้นแล้วการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคจึงจะเพิ่มขึ้นตาม (รัตนา สายคณิต. 2541 : 51 - 52) ดังนั้นถ้ากำหนดให้

$$a = \text{ระดับการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคต่ำสุดเท่าที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิส่วนบุคคล}$$

$$b = \text{สัดส่วนของการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย}$$

จะได้

$$C = a + b(Y_d)$$

ฟังก์ชันการออม (The Saving Function)

เมื่อบุคคลมีรายได้ภายหลังจากที่ได้หักภาษีให้แก่รัฐบาลแล้ว บุคคลสามารถนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคส่วนหนึ่งและเก็บออมไว้ส่วนหนึ่ง ดังนั้น

$$Y_d = C + S$$

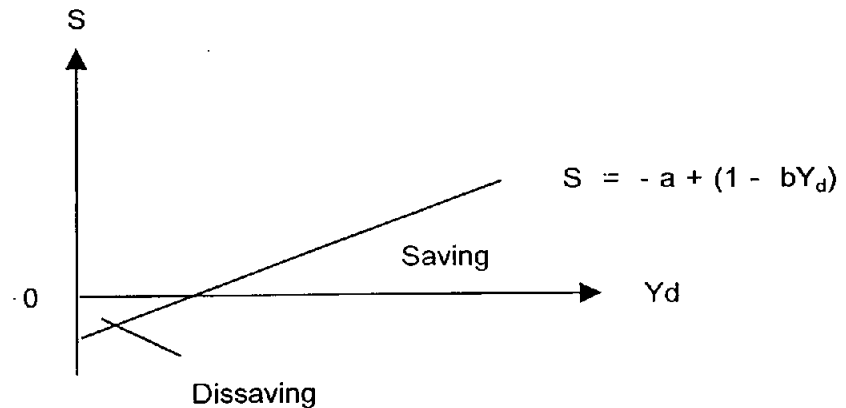
หรือ

$$S = Y_d - C$$

โดย

$$S = \text{การออม}$$

กล่าวคือ เงินออมก็คือรายได้สุทธิส่วนที่เหลือจากการใช้จ่าย ถ้ารายได้สุทธิอยู่ในระดับต่ำ เงินออมย่อมต่ำไปด้วย และเงินออมจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อรายได้สูงขึ้น ดังนั้น เงินออมย่อมมีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิของบุคคล เส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินออมกับระดับรายได้ต่าง ๆ กันก็คือ เส้นฟังก์ชันการออม หรือ เส้นการออม

ภาพประกอบ 2 แสดงเส้นฟังก์ชันการออม

จากรูปแสดงให้เห็นว่าการออมมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลในทิศทางเดียวกันแต่เมื่อระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลเท่ากับศูนย์การออมจะเท่ากับจำนวน $-a$ ต่อเมื่อระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นแล้ว การออมจึงเพิ่มขึ้นตาม แต่จะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนเท่ากับ $(1 - b)$ ของระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคล (วัฒนา สายคณิต. 2542 : 228 - 229)

ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม และความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม

ความโน้มเอียงในการออม คือ ค่าที่วัดออกมาเป็นตัวเลขเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม (Average Propensity to Save : APS) และความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (Marginal Propensity to Save : MPS)

ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม

ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม (Average Propensity to Save : APS) คือ ค่าที่แสดงว่าการออมเป็นสัดส่วนเท่าใดของระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคล ซึ่งแสดงได้ดังสมการ

$$APS = \frac{S}{Y_d}$$

เนื่องจากการออมอาจจะต่ำกว่า หรือเท่ากับ หรือมากกว่าระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลของงวดเวลานั้นก็ได้ ดังนั้น จึงทำให้ค่า APS อาจมีค่าน้อยกว่าศูนย์ (ค่าติดลบ) หรือ เท่ากับศูนย์ หรือมากกว่าศูนย์ (ค่าเป็นบวก) ก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้สุทธิถ้ารายได้สุทธิส่วนบุคคลยังคงสูงต่อไปอีก การออมเป็นบวก ค่า APS จะมีค่ามากกว่าศูนย์ จึงสรุปได้ว่าเมื่อระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลสูงขึ้นเรื่อย ๆ ค่า APS จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม

ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (Marginal Propensity to Save : MPS) คือ ค่าที่แสดงว่าการออมจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นสัดส่วนเท่าใด เมื่อระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย คือ

$$MPS = \frac{\Delta S}{\Delta Y_d}$$

เนื่องจากหลักที่ว่า เมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น บุคคลจะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น MPS จะมีค่ามากกว่าศูนย์ แต่น้อยกว่า 1 (รัตนา สายคดี. 2541 : 58 - 59)

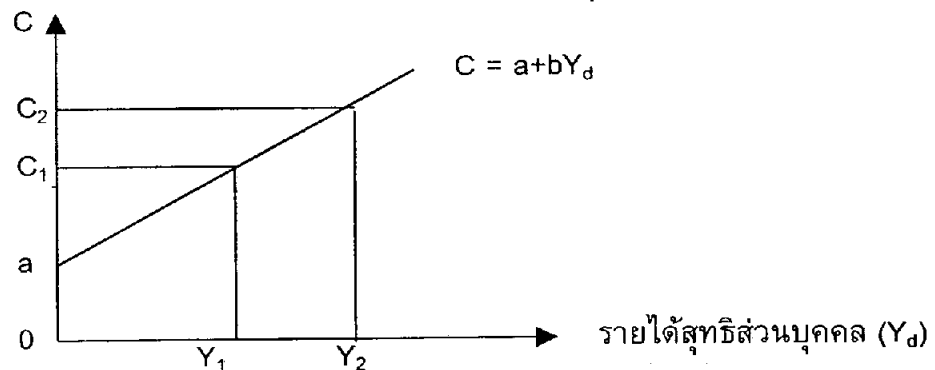
นอกจากนั้นการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการออมยังต้องอาศัย แนวความคิดจากทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคเป็นหลักในการอธิบาย เนื่องจากการออมคือรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภค ซึ่งมีนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านได้สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภคไว้ดังต่อไปนี้

1. สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis)

ทฤษฎีสมมติฐานรายได้สมบูรณ์เป็นทฤษฎีตามแนวคิดของเคนส์ที่ว่า การบริโภคที่เกิดขึ้นในงวดเวลาใดมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income) ที่เกิดขึ้นในงวดเวลาเดียวกันภายหลังหักภาษีแล้วสามารถนำมาเขียนความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ในรูปสมการได้ดังต่อไปนี้

$$C = a + bY_d; \quad 0 < b < 1 \quad (1)$$

จากสมการ จะเห็นว่า ถ้า Y_d เพิ่มขึ้น C ก็จะเพิ่มขึ้น แต่จะเพิ่มขึ้นเท่าใดขึ้นอยู่กับค่าของ b ซึ่งจะมีค่ามากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1 ความสัมพันธ์ของสมการนี้สามารถเขียนเป็นรูป ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงเส้นการบริโภคตามทฤษฎีรายได้สมบูรณ์

เส้นการบริโภคในภาพประกอบ 3 เอียงลาดจากซ้ายมือขึ้นไปทางขวามือ โดยมีค่าความชันเท่ากับ b แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างการบริโภคกับระดับรายได้ประชาชาติ การเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้จะทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงไปเท่าใดขึ้นอยู่กับค่า b และเส้นการบริโภคตัดกับแกนตั้งเป็นระยะห่างจากจุดกำเนิดเท่ากับค่า a ซึ่งจากการสูงขึ้นของรายได้ประชาชาติจะมีผลทำให้ค่า APC ต่ำลงแต่ก็ยังมีความสูงกว่าค่า b

สรุปคือทฤษฎีสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ของเคนส์ว่า การบริโภคมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ประชาชาติในทิศทางเดียวกัน แต่เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้สัดส่วนกัน ในแง่ที่ว่า เมื่อระดับรายได้ประชาชาติสูงขึ้น ค่า $APC > MPC$ แม้ว่าค่า APC จะลดลงก็ตาม และ MPC มีค่ามากกว่าศูนย์แต่น้อยกว่าหนึ่ง

ต่อมา ไชมอน คูซเน็ตส์ (Simon Kuznets) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงระยะเวลา 30 ปี การศึกษาของเขาได้ผลสรุปว่า เส้นการบริโภคจะเป็นเส้นที่ทำให้ค่า $APC = MPC$ นั่นคือ เส้นการบริโภคเป็นเส้นที่ไม่ตัดแกนตั้ง แต่เป็นเส้นที่ลากต่อ

ไปแล้วจะออกจากจุดกำเนิด นั่นคือ ในสมการการบริโภค ไม่มีการบริโภคที่เป็นอิสระทำให้ได้สมการการบริโภคคือ $C = bY$ ซึ่งเป็นเส้นการบริโภคระยะยาว (รัตน สหายคณิต. 2542 : 220 - 225)

2. สมมติฐานรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Hypothesis)

ทฤษฎีสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบของดิวเซนเบอร์รี่ (Duesenberry) มองว่าการบริโภคมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้สัมบูรณ์เท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income) กับบุคคลอื่นด้วย กล่าวคือ บุคคลที่มีรายได้เมื่อเปรียบเทียบแล้วต่ำกว่าระดับรายได้เฉลี่ยของคนในสังคมมีแนวโน้มว่าเขาจะใช้จ่ายบริโภคค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้ของเขา ทำให้ค่า APC ค่อนข้างสูง เพราะเขาจะพยายามรักษาระดับการบริโภคของเขาให้ใกล้เคียงกับระดับการบริโภคเฉลี่ยของคนในสังคมทั้ง ๆ ที่ระดับรายได้ของเขาค่อนข้างต่ำก็ตาม ส่วนบุคคลที่มีระดับรายได้ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยของคนในสังคม จะใช้จ่ายบริโภคค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับรายได้ของเขาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะระดับการบริโภคของเขาสูงอยู่แล้วเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้นเขาใช้จ่ายบริโภคเพียงส่วนน้อยของรายได้ก็สามารถบริโภคสินค้าและบริการตามมาตรฐานการบริโภคของคนส่วนใหญ่ได้

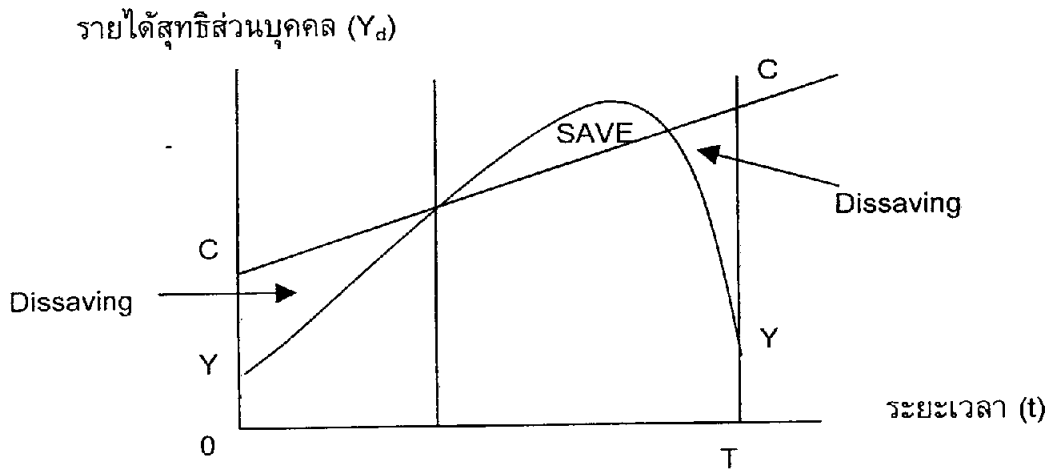
การบริโภคในงวดปัจจุบันนอกจากจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้สัมบูรณ์และรายได้เปรียบเทียบแล้ว ดิวเซนเบอร์รี่ยังมีความเห็นว่า การบริโภคนั้นขึ้นอยู่กับระดับการบริโภคในงวดเวลาก่อน ๆ อีกด้วย โดยครอบครัวที่มีระดับการบริโภคสูงอยู่ระดับหนึ่งแล้ว การที่จะลดระดับการบริโภคให้ต่ำกว่าเดิมจะเป็นการยากกว่าการลดสัดส่วนของการออมต่อรายได้ อาศัยสมมติฐานดังกล่าว ดิวเซนเบอร์รี่จึงมีความเห็นว่า สัดส่วนของการออมต่อรายได้ (APS) ขึ้นกับระดับรายได้ในงวดปัจจุบันเปรียบเทียบกับระดับรายได้สูงสุดที่เคยได้รับในอดีต (Past Peak Income)

พฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการออมอีกประการหนึ่งซึ่ง ดิวเซนเบอร์รี่ เรียกว่า "ผลการเลียนแบบซึ่งกันและกัน" (Demonstration Effect) กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รู้จักกับสินค้าหรือแบบแผนการบริโภคที่ดีกว่าเดิม รู้จักสิ่งของใหม่ ๆ ที่จะสนองความต้องการอันเดิมแล้ว ภายในชั่วระยะเวลาหนึ่งบุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเกิดความไม่ปกติสุข จะไม่พอใจกับสภาพที่เป็นอยู่ และเกิดความปรารถนาสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น ย่อมมีความโน้มเอียงที่จะมีการบริโภคสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nassau Senior ที่เปรียบเทียบความปรารถนาเหล่านี้ว่า เป็นความปรารถนาที่แสดงความโง่เขลาซึ่งเป็น "กิเลสของมนุษย์ชาติที่มีพลังมากที่สุด"

3. สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดยนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านอาทิ ฟรังโก มอดดีเกลียนี (Franco Modigliani) อัลเบิร์ต แอนโด (Albert Ando) และริชาร์ด บรูมเบิร์ก (Richard Brumberg) ได้เสนอแนวคิดร่วมกัน

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการตัดสินใจของครัวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะใดขณะหนึ่ง สะท้อนถึงความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของการกระจายการบริโภคตลอดวงจรชีวิตภายใต้ข้อจำกัดของรายได้หรือทรัพยากรที่คาดว่าจะได้รับตลอดชั่วอายุขัย ซึ่งก็หมายความว่าระดับการบริโภคของครัวเรือนมิได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังคงขึ้นอยู่กับรายได้ที่เขาคาดว่าจะได้รับในอนาคตอีกด้วย ตามสมมติฐานของทฤษฎีการบริโภคในวงจรชีวิตการกระจายของรายได้และการบริโภคของบุคคลในวงจรชีวิตเป็นไปในลักษณะที่แสดงดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงการกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต

จากรูปสมมติให้อายุขัยของบุคคลคือ OT ในช่วงอายุน้อย ๆ บุคคลยังมีรายได้ต่ำ แต่เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น (อยู่ในวัยกลางคน) เขาจะมีรายได้สูงขึ้น และจะมีรายได้ลดลงเมื่อมีอายุในวัยสูงอายุ การกระจายรายได้ตลอดชั่วอายุขัยของบุคคลจึงมีลักษณะเหมือนเส้นโค้ง YY ส่วนการกระจายการบริโภคตลอดชั่วอายุขัยจะมีลักษณะเหมือนเส้น CC ซึ่งเอียงลาดจากซ้ายมือขึ้นไปทางขวามือ แสดงว่า ในช่วงอายุน้อย ระดับการบริโภคของบุคคลจะยังต่ำอยู่ แต่ระดับการบริโภคจะสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบเส้นรายได้ YY กับเส้นการบริโภค CC แล้วจะเห็นได้ว่า ในช่วงอายุน้อย บุคคลจะมีระดับการบริโภคสูงกว่าระดับรายได้ แสดงว่าในช่วงนั้นเขาจะมีการออมเป็นลบ (Dissaving) หรือมีหนี้สินเกิดขึ้น แต่เมื่ออยู่ในวัยกลางคน บุคคลจะมีระดับรายได้สูงกว่าระดับการบริโภคทำให้เขาสามารถออมทรัพย์ได้ ส่วนในวัยสูงอายุ รายได้ของบุคคลจะลดลงในขณะที่การบริโภคนั้นยังคงสูงอยู่ บุคคลจะกลับมามีการออมเป็นลบบ่อีกครั้งหนึ่ง (รัตน สหายคณิต. 2542 : 225 - 235)

4. สมมติฐานรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis)

ตามแนวคิดของ Milton Friedman เกี่ยวกับสมมติฐานรายได้ถาวร มีสาระสำคัญคือ องค์ประกอบของรายได้และการบริโภคในปัจจุบันนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นลักษณะถาวร และส่วนที่เป็นลักษณะชั่วคราว ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง และเชื่อว่าการตัดสินใจที่จะบริโภคและการออมทรัพย์ในระยะยาว ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่สำคัญ 3 ประการ (พรเพ็ญ ภูวิทย์พันธ์. 2540 : 23-24) คือ

1) รายได้ถาวรและการบริโภคสามารถจำแนกได้ทั้งในลักษณะถาวรและชั่วคราว รายได้ถาวรหมายถึง มูลค่าปัจจุบันของรายได้เฉลี่ยในระยะเวลาที่คาดว่าจะได้จากการทำงานและสินทรัพย์อื่นที่บุคคลถือไว้ โดยที่ครัวเรือนสามารถนำมาใช้จ่ายในการบริโภคได้โดยไม่กระทบต่อความมั่งคั่งในงวดเวลาใด รายได้ที่เกิดขึ้นจริงอาจเบี่ยงเบนไปจากรายได้ถาวร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในรายได้อิสระหรือรายได้ชั่วคราว ถือเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันและมีลักษณะไม่แน่นอน อาจมีค่าเป็นบวกหรือเป็นลบก็ได้

2) การบริโภคถาวรเป็นฟังก์ชันกับรายได้ถาวร โดยมีค่าโน้มเอียงในการบริโภค (Average Propensity to Consume) ขึ้นอยู่กับอัตราเงินฝากหรือเงินกู้ ขนาดของรายได้จากสินทรัพย์จากการทำงานและสินทรัพย์อื่นที่บุคคลถือไว้ และรสนิยม/ความชอบของแต่ละบุคคล

3) องค์ประกอบของรายได้และการบริโภคชั่วคราว กับ การบริโภคถาวรเป็นอิสระต่อกัน ด้วยเหตุที่ การบริโภคมีความสัมพันธ์กับรายได้ถาวร และครัวเรือนจะไม่ทำการบริโภคในส่วนที่เหลือของรายได้ชั่วคราว

นอกจากนั้น โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2540 : ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือนซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมาสรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมของครัวเรือนขึ้นกับปัจจัยสำคัญ 7 ประการ คือ

1. สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เคนส์ได้สร้างฟังก์ชันที่การบริโภคหรือมองอีกนัยหนึ่งก็คือเงินออมระยะสั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น (ภายใต้ข้อสมมติว่าปัจจัยอื่นคงที่) ประชาชนมีความโน้มเอียงที่ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยระบบเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วส่งผลให้ครัวเรือนมีความสามารถที่จะออมสูงขึ้น

2. ตัวแปรด้านการพึ่งพิง (Dependency Rate) จำนวนผู้พึ่งพิงหรือผู้ไม่มีเงินได้เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งกำหนดพฤติกรรมการออม เนื่องจากจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือน ต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดูทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นหรือในทางตรงกันข้ามบุคคลในวัยทำงานมีความโน้มเอียงที่จะออมสูงขึ้น จะมีผลทำให้อัตราการออมของครัวเรือนโดยรวมสูงขึ้น

3. สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) สำคัญสำคัญของสมมติฐานนี้คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิต และในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อยทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้สุทธิ (Net Borrower) ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน และช่วงบั้นปลายชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

4. อาชีพ สมมติฐานของคาลดอร์ (Kaldors Hypthesis) ซึ่งให้เห็นว่าปัจจัยทางด้านแหล่งที่มาของเงินได้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ซึ่งคาลดอร์ นับเป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่ทำการศึกษาโดยแยกการออมออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มการออมของนายทุนกับการออมของกรรมกร ผลการศึกษาปรากฏว่า ความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของนายทุนมีค่าสูงกว่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของกรรมกร ต่อมาได้รับการสนับสนุนจากผลการศึกษาของ Hahn, Kalecki and Robinson

5. เขตชนบทและเขตเมือง ความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์หรือภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งนี้เพราะว่าปัจจัยที่กำหนดความสามารถ สิ่งจูงใจ และโอกาสในการออมแตกต่างกัน รวมทั้งระดับการพัฒนาของสินค้าอุปโภคบริโภคก็แตกต่างกันมากระหว่างในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล และได้รับการสนับสนุนจากผลการศึกษาของ Gupta และ Kelly and Williamson

6. ระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของครัวเรือนในฐานะตัวแทนทัศนคติ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการออมได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ระดับการศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีวินัยในการใช้จ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในรายจ่ายรวม ทำให้ครัวเรือนสามารถออมได้มากขึ้น ในอีกด้านหนึ่งระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติในครัวเรือนนั้นไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะจะมีความมั่นคงในการทำงานหรือไม่มีความเสี่ยงต้องออกจากงานเท่ากับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า

นอกจากพฤติกรรมการออมจะถูกกำหนดโดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว พฤติกรรมการออมยังถูกกำหนดจากปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้

- 1) ความอยากออมหรือค่านิยม เป็นการสร้างและปลูกฝังวัฒนธรรมการออม
- 2) ความสะดวกที่จะออม คือ บริการต่าง ๆ อาทิ บพทบาทสถาบันการเงินมีผลต่อการออมในทางบวก ปรากฏว่าในประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย และไทย มีข้อสังเกตว่า บพทบาทของสถาบันการเงินอาจมีผลลบต่อการออมของครัวเรือนได้ ทั้งนี้เพราะในระยะที่ผ่านมาสถาบันการเงินเร่งขยายบริการทางการเงินในลักษณะที่ขาดความสมดุล โดยเน้นขยายบริการด้านสินเชื่อมากกว่า

ระดมเงินฝากหักล้างกับผลดีที่เกิดจากการที่ประสิทธิภาพในการระดมเงินออมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น จากการที่ตลาดเงินมีเครื่องมือเพื่อการออมหลากหลายมากขึ้น

3) สิ่งจูงใจในการออม คือ ผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการออม อาทิ มาตรการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีมีผลต่อการออมในทางบวกปรากฏในประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ขณะที่อัตราดอกเบี้ยสร้างแรงจูงใจให้ออมเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้สูงมากเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นคนกลุ่มน้อยของสังคม การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยจึงไม่ค่อยมีผล

4) สถานการณ์แวดล้อมที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ระบบประกันสังคมมีผลต่อการออมในทางลบ ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและบำนาญ จะเป็นการส่งเสริมการออม

3. ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ

ในการที่ประเทศหนึ่งต้องการพัฒนาและเจริญเติบโตนั้นจะต้องสละส่วนหนึ่งของทรัพยากรของตนจากความต้องการในการบริโภคในปัจจุบันและใช้ทรัพยากรดังกล่าวไปในการสะสมทุน (Capital Formation) การเสียสละทรัพยากรจากการบริโภคในปัจจุบันนี้ก็คือ การออม (Saving) แม้ว่าการออมมิได้เป็นปัจจัยเพียงอย่างเดียวที่กำหนดความเจริญเติบโต แต่แบบจำลองความเจริญเติบโตของฮาร์รอดและโดมาร์ (Harrod Domar Growth Model) ได้เสนอแนะว่าการออมจะเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง

ความสำคัญของการออมกับการลงทุนสามารถเห็นได้จากแบบจำลองความเจริญเติบโตของฮาร์รอดและโดมาร์ซึ่งเป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เริ่มแรกแบบหนึ่งที่ใช้แสดงถึงความเจริญเติบโตนั้นจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอัตราการออม (Saving Rate : S) และมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับอัตราส่วนทุนต่อผลผลิต (Capital Output Ratio : $K/Y = v$) กล่าวคืออัตราการเจริญเติบโต (Growth Rate : $(dY / dt) / Y = y$) หรืออัตราธรรมชาติแห่งความเจริญเติบโตจะเท่ากับอัตราประกันแห่งความเจริญเติบโต แบบจำลองนี้สรุปว่า อัตราการออม (s) จะมีผลกระทบโดยตรงต่ออัตราการเจริญเติบโต (g) ในขณะที่อัตราส่วนทุนต่อผลผลิต (v) จะมีผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตโดยทางตรงกันข้าม ตามแบบจำลองความเจริญเติบโตของฮาร์รอดและโดมาร์และข้อสมมติดังกล่าวนั้น การเพิ่มของอัตราการออม (s) หรือการลดลงของอัตราส่วนทุนต่อผลผลิต (v) จะทำให้การเจริญเติบโต (g) เพิ่มขึ้นต่อไปอีก

ตัวอย่างเช่น สมมติว่าบุคคลหนึ่งต้องทำการกะประมาณอัตราการออมซึ่งจำเป็นเพื่อให้อัตราการเจริญเติบโตเป็นไปได้เมื่อกำหนดอัตราการออมที่มีอยู่เดิมไว้ในแบบจำลองของฮาร์รอดและโดมาร์นั้น $g = s/v$ ถ้าอัตราการออมในประเทศหนึ่งเท่ากับร้อยละ 10 และอัตราส่วนทุนต่อผลผลิต

(v) เท่ากับ 4 อัตราการเจริญเติบโต (g) จะเท่ากับร้อยละ 2.5 ต่อปี (ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์ . 2529 : 190 - 192)

ทฤษฎีเกี่ยวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของฮาร์รอดและโดมาร์แสดงให้เห็นว่า อัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจหรือของ GNP จะถูกกำหนดโดยอัตราการออมของประเทศ และอัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต ระบบเศรษฐกิจจะมีอัตราการขยายตัวในอัตราที่สูงก็ต่อเมื่ออัตราการออมและการลงทุนในประเทศมีสูง ซึ่งจะผลักดันให้ผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้น (วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา . 2522 : 223 - 227)

โดยสรุปก็คือการบริโภคเพิ่มขึ้นหรือลดการออมจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นแต่ การลดการบริโภคหรือการเพิ่มการออมจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงลดลง ถ้าหากเรานำ ทฤษฎีเกี่ยวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของฮาร์รอดและโดมาร์มาใช้โดยเน้นปริมาณทุนมากขึ้นโดยสูงมากพอที่จะชดเชยกับการออมที่เพิ่มขึ้นก็จะทำให้สมรรถภาพการผลิตของประเทศสูงขึ้น ประเทศก็จะสามารถผลิตผลผลิตรวมถึงสามารถรักษาภาวะการจ้างงานเต็มที่ไว้ได้ ทำให้มีรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจของประเทศก็จะเจริญเติบโตในระยะยาว

4. การออมของระบบเศรษฐกิจไทย

การออมในประเทศเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่งที่เอื้อให้เศรษฐกิจเติบโต ได้อย่างมีเสถียรภาพทั้งนี้เพราะกลยุทธการพัฒนาประเทศที่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจาก ต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ นอกจากจะทำให้ประเทศต้องประสบปัญหาการดูแลเงินทุนไหลเข้า - ออก ให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจในแต่ละขณะอันส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศและ ประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการเงินแล้ว ปัจจุบันมีประเทศใหม่ ๆ ที่เริ่มพัฒนาและเข้ามา ดูดซับแหล่งเงินออมของโลกซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดเพิ่มมากขึ้น การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ดังกล่าว จึงประสบข้อจำกัดและต้องแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ มากขึ้นดังนั้นการเร่งระดมเงินออมใน ประเทศโดยเฉพาะเพื่อลดช่องว่างการออมและการลงทุนจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับการส่งเสริมการลงทุนที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2542 : 12)

4.1 โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจไทย

โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจนั้นแบ่งได้สองส่วนคือ การออมของภาคเอกชนและการออมของภาครัฐบาล สำหรับการออมของภาคเอกชนจะประกอบไปด้วยการออมของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจเอกชนส่วนการออมของภาครัฐบาลจะประกอบไปด้วยการออมของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

ตาราง 1 แสดงอัตราการออมสุทธิตามโครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจ

(พันล้านบาท)

ปี	การออมสุทธิของภาคเอกชน		การออมสุทธิของภาครัฐ	
	ภาคครัวเรือน	ภาคธุรกิจ	ภาครัฐบาล	ภาครัฐวิสาหกิจ
2530	161.20	31.80	29.40	18.50
2531	211.10	44.30	85.40	25.30
2532	267.40	61.90	112.80	33.70
2533	213.20	92.40	182.70	41.90
2534	255.40	102.00	234.10	42.90
2535	267.20	138.50	222.30	45.50
2536	279.70	170.00	255.20	53.40
2537	256.00	247.10	329.30	62.20
2538	318.10	257.70	378.60	68.40
2539	278.00	252.30	431.40	64.80
2540	297.00	137.80	410.80	87.70

ที่มา : Economic Data and Accounting System Office, NESDB. 2003 : Online

ในระยะสิบปีที่ผ่านมา อัตราการออมของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยการออมสุทธิเพิ่มสูงขึ้นจาก 240.90 พันล้านบาท ในปี 2530 เป็น 933.30 พันล้านบาท ในช่วงปี 2540 และเริ่มลดลงในช่วงภายหลังการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ

สำหรับการออมภาครัฐซึ่งรวมทั้งของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจมีการขยายตัวเร่งขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 47.90 ในปี 2530 เป็น 498.50 ในปี 2540 โดยเฉพาะการออมของภาครัฐเร่งตัวขึ้นเนื่องจากเศรษฐกิจขยายตัวสูงทำให้การจัดเก็บรายได้จากภาษีหลายประเภทเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับการปรับโครงสร้างภาษีและการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บโดยเฉพาะการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ ตลอดจนการรักษาวินัยการคลังอย่างเคร่งครัด

สำหรับการออมรัฐวิสาหกิจค่อนข้างทรงตัว เนื่องจากนโยบายควบคุมราคาสาธารณูปโภคในช่วงก่อนปี 2530 และการดำเนินงานที่ยังขาดประสิทธิภาพทำให้รายได้และกำไรสุทธิของรัฐวิสาหกิจต่ำกว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจตามราคาปัจจุบันในช่วงดังกล่าว แต่หลังจากรัฐบาลดำเนินนโยบายผ่อนคลายการควบคุมราคาค่าบริการ และดำเนินการปรับปรุงรัฐวิสาหกิจหลายแห่งก็มีผลทำให้การออมของรัฐวิสาหกิจขยายเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะยังมีรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีผลการดำเนินการที่ไม่ดีและประสบกับการขาดทุนอยู่ แต่การที่ทางการมีการดำเนินนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทำให้บทบาทการออมภาครัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มลดลง

ด้านการออมภาคเอกชนซึ่ง การออมภาคธุรกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 31.80 พันล้านบาท ในปี 2530 เป็น 252.30 ในปี 2539 ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและธุรกิจส่งออกทำให้กำไรของภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นติดต่อกันเป็นเวลาหลายปีและเริ่มลดลงในปี 2540 ตามสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ

สำหรับการออมภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นค่อนข้างช้าเมื่อเทียบกับการออมในส่วนอื่น แม้รายได้ของครัวเรือนจะได้เพิ่มสูงขึ้นพอสมควร แต่เนื่องจากเศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็วตลอดจนมีการแข่งขันทางธุรกิจและเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ทำให้ครัวเรือนเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่ายและอุปโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้น

4.2 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินเปรียบเสมือนหัวใจในการประกอบธุรกิจของประเทศ เพราะเงินทุนทั้งหลายได้มาจากการปล่อยให้กู้ยืมทั้งธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ โดยมีที่มาจากเงินออมของประชาชนเป็นหลักสำคัญ ยิ่งประเทศใดมีปริมาณเงินออมสูงและมีสถาบันการเงินที่มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยของการให้กู้ยืมต่ำเป็นแรงกระตุ้นให้มีการประกอบการแข่งขัน ประชาชนก็จะได้รับความอยู่ดีกินดี สำหรับประเภทของสถาบันการเงินสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

สถาบันการเงินประเภทธนาคาร

สถาบันการเงินนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการระดมเงินออมจากประชาชนในระบบ เนื่องจากมีการพัฒนามานานและมีระบบเครือข่ายและกลไกที่จะให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนได้อย่างแพร่หลาย โดยสถาบันการเงินจะมีประเภทบริการหรือรูปแบบในการให้บริการเงินฝากที่หลากหลายและต่างกันไป และนอกจากการให้บริการรับฝากเงินแล้วสถาบันการเงินยังสามารถให้บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระดมเงินออมได้ ซึ่งสถาบันการเงินประเภทธนาคารสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1) ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยนับเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในการระดมเงินออม คือ ธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนการรับฝากสูงถึงประมาณร้อยละ 67 ของเงินฝากทั้งระบบหรือประมาณร้อยละ 63 ของการออมทั้งหมด ซึ่งธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์คือการระดมเงินออมในรูปแบบเงินฝากประเภทต่าง ๆ และการปล่อยสินเชื่อแก่บุคคลและธุรกิจ รวมทั้งการซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้งการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกิจที่เกี่ยวกับธุรกิจอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ เช่น การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน การรับอาวัลตั๋วเงิน การรับรองตั๋วเงิน การออกเช็คเดออร์ออฟเครดิตหรือการค้ำประกัน หรือธุรกิจทำนองเดียวกันเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย (พรนพ พุกกะพันธ์; และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. 2544 : 2 - 4)

อย่างไรก็ตาม หลังจากปี 2530 เป็นต้นมา ทางภาคได้ดำเนินนโยบายผ่อนคลายนโยบายจำกัดและเปิดเสรีทางการเงินด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการขยายขอบเขตการทำธุรกิจของธนาคารพาณิชย์มาเป็นลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถให้บริการที่ได้มาตรฐานสากลและแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น เช่น การเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน การจัดหาเงินกู้จากแหล่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้ต้องการกู้เงิน การให้บริการจัดทำหรือวิเคราะห์โครงการเพื่อการลงทุน การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฯลฯ ทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถระดมเงินออมเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

2) ธนาคารออมสิน ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินฝากจากผู้ฝากรายย่อย มีรัฐเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินงาน ธนาคารออมสินมีกิจการสาขาและหน่วยรับฝากเงินเคลื่อนที่ทั้งทางรถและทางเรือกระจายอยู่ทั่วประเทศ แหล่งที่มาของเงินทุนส่วนใหญ่ คือ เงินฝากซึ่งผู้ฝากส่วนใหญ่เป็นผู้ฝากรายย่อยซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษามากที่สุด และธนาคารออมสินนำเงินทุนส่วนใหญ่ไปให้รัฐบาลกู้ยืมในรูปของการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินคลัง ทำให้ธนาคารสามารถทำรายได้จากเงินทุนได้ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ในตลาดเงิน ในขณะที่ธนาคารมีภาระรายจ่ายด้านดอกเบี้ยและผลตอบแทนแก่ผู้ฝากเงินประเภทต่าง ๆ และผู้ซื้อ

สลากออมสินเป็นจำนวนมากทำให้การดำเนินงานของธนาคารมีกำไรน้อย(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2530 : 33 - 34)

3) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) เป็นสถาบันการเงินของรัฐบาลมีหน้าที่หลักในการให้บริการทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนที่มีรายได้น้อยและปานกลางเพื่อให้ประชาชนดังกล่าวได้มีที่อยู่อาศัยตามสมควรแก่อัตภาพ ทั้งนี้โดยการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่ดินหรืออาคาร หรือ เพื่อ สร้าง ขยาย หรือ ซ่อมแซมอาคารของตนเอง หรือใช้ในการไถ่ถอนการขายฝากที่ดินหรืออาคารของตนเองตลอดจนการให้กู้ยืมเพื่อใช้ลงทุนจัดกิจการเคหะ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2530 : 38)

สำหรับแหล่งเงินทุนของธนาคารอาคารสงเคราะห์นั้น ได้แก่ การรับฝากเงินจากประชาชน การออกตราสารการเงิน การกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ในประเทศ การกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ต่างประเทศ จากเงินกองทุน และการก่อกู้หนี้สินอื่น

สถาบันการเงินอื่นที่มีใช้ธนาคาร

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เสร็จสิ้นลง ผลกระทบจากสงครามทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาประเทศให้กลับสู่สภาพเดิม ซึ่งภายหลังจากภัยพิบัติจากสงครามได้ผ่านพ้นไปก่อให้เกิดการค้าและการลงทุนเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีสถาบันการเงินที่เป็นตัวกลางในการทำธุรกรรมด้านนี้มากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศ ถึงแม้ว่าจะได้มีการก่อตั้งสถาบันการเงินในรูปของธนาคารเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีความเพียงพอที่จะให้บริการแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก ในขณะเดียวกันสถาบันการเงินประเภทธนาคารซึ่งมีบทบาท หน้าที่และวิธีการดำเนินงานที่ค่อนข้างเข้มงวด รัดกุม อีกทั้งยังถูกควบคุมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการหลายประเภท ผู้ต้องการลงทุน ผู้ต้องการออมทรัพย์และผู้ประกอบการค้า ที่ไม่สามารถใช้บริการของสถาบันการเงินประเภทธนาคารได้ จึงได้ให้ความสนใจที่จะดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น ดังนี้ (พรนพ พุกกะพันธ์ ; และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. 2544 : 12 - 22)

1) บริษัทเงินทุน การประกอบธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 และประสบความสำเร็จอย่างมากทั้งในด้านการระดมทุนและการอำนวยความสะดวกด้านสินเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงนั้น การให้บริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนประกอบกับบริษัทเงินทุนเสนอผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า และมีการเสนอทางเลือกบริการทางการเงินใหม่ ๆ อาทิ การให้เช่าซื้อสินทรัพย์ ทั้งรถยนต์และอสังหาริมทรัพย์ การซื้อลดเช็ค เป็นต้น

ปัจจุบันแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้บริษัทเงินทุนสามารถประกอบธุรกิจเงินทุนได้ 4 ประเภท คือ กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภค และกิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ แต่หลังจากที่ทางการได้ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนให้กว้างขวางขึ้นตามแนวทางการพัฒนาระบบการเงินของประเทศโดยเฉพาะธุรกิจเงินตราต่างประเทศและธุรกิจพาณิชย์ธุรกิจ ทำให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทเงินทุนกว้างขวางและคล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับฝากเงินโดยใช้สมุดเงินฝาก และการรับเงินฝากกระแสรายวันยังคงสงวนไว้ให้กิจการธนาคารพาณิชย์เท่านั้น สำหรับแหล่งเงินทุนที่สำคัญของบริษัทเงินทุนมาจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ประชาชนและการกู้ยืมจากตลาดเงินในประเทศและต่างประเทศเป็นสำคัญ สินเชื่อที่ปล่อยโดยบริษัทเงินทุนส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

2) บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทมีหน้าที่หลัก 4 ประการ ได้แก่ 1) การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ให้แก่บุคคลอื่น 2) การค้าหลักทรัพย์ในลักษณะการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเอง 3) การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ให้คำปรึกษาแก่ประชาชน และ 4) การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์เป็นการรับหลักทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนจากบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ไปเสนอขายต่อประชาชน นอกจากนี้ ทางการได้ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ที่สำคัญได้แก่ การเป็นผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ การเป็นตัวแทนสนับสนุนการจำหน่ายหลักทรัพย์ การอนุญาตให้บริษัทหลักทรัพย์ซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีข้อตกลงซื้อขายคืน

แหล่งเงินทุนที่สำคัญของบริษัทหลักทรัพย์ ได้แก่ ส่วนของทุนและเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือด้านสภาพคล่องให้กับบริษัทหลักทรัพย์ได้มีการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์เพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ (Thai Securities Finance Corporation : TSFC) เพื่อทำหน้าที่ในการปล่อยเงินกู้ คำประกันเงินกู้ให้แก่บริษัทหลักทรัพย์

3) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ระดมทุนจากผู้ออมรายย่อยด้วยการเสนอขายหน่วยลงทุนต่อประชาชนและนำเงินทูลดังกล่าวมาบริหารตามนโยบายการลงทุนของกองทุนรวมประเภทนั้น ๆ ต่อมาทางการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดตั้งโครงการกองทุนรวมเพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดทุนในประเทศและเพื่อให้มีผู้ลงทุนประเภทสถาบันในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น

กองทุนรวมในประเทศนับได้ว่ามีบทบาทอย่างสูงในการเป็นตัวกลางเชื่อมโยงการลงทุนระหว่างตลาดเงินและตลาดทุนกับผู้ออมรายย่อย นอกจากนั้น กองทุนรวมยังมีส่วนในการสร้างเสถียรภาพให้แก่ตลาดเงินและตลาดทุน เพราะผู้บริหารกองทุนเป็นบุคคลที่มีความชำนาญ

และเชี่ยวชาญ รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มจำนวนของนักลงทุนประเภทสถาบัน นอกจากนี้ยังมี การจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมเพื่อบุคคลต่างด้าว (Thai Trust Fund) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ อำนวยประโยชน์แก่ผู้ลงทุนต่างประเทศที่ถูกจำกัดโดยกฎหมายไทยในเรื่องสัดส่วนการถือครองหุ้น ในบริษัทจดทะเบียน ให้สามารถทำการลงทุนผ่านกองทุนเพื่อผู้ลงทุนซึ่งเป็นคนต่างด้าวในฐานะ ผู้แทน (Nominee) ได้

4) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (บค.) ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ประกอบด้วยธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ 3 ประเภท ได้แก่ กิจการเครดิตฟองซิเอร์ กิจการรับซื้อฝาก และกิจการอื่นตามที่ได้รับอนุญาตจาก รัฐมนตรีตามเงื่อนไขที่กำหนด รวมทั้งการให้สินเชื่อและบริการการเงินเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์และการประกอบกิจการอื่น ได้แก่ การให้กู้ยืมเงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่มีระยะเวลา นับแต่วันออกตั๋วจนถึงกำหนดใช้เงินไม่ต่ำกว่าสามปีการให้กู้ยืมประเภทจำนองเมื่อทวงถามโดยไม่ ต้องรับจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน การให้กู้ยืมประเภทจำนองเมื่อทวงถามแก่ธนาคาร พาณิชย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ การเป็นตัวแทนเรียกเก็บ หนี้เงินกู้ การให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทเครดิตฟองซิเอร์มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ แต่ยังไม่ ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น อาคารที่ทำการ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด การจำหน่ายโปรแกรม ระบบงานที่บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ได้นำมาพัฒนาแล้ว และการแนะนำบริษัทประกันภัยให้กับลูกค้า เพื่อประกันภัยทรัพย์สินให้เข้าชื่อ

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์มีข้อจำกัดในการระดมทุนพอสมควร เนื่องจากการกู้ยืมเงินจาก ประชาชนต้องมีกำหนดระยะเวลาจำนองไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีให้แก่ผู้ให้กู้โดยไม่จ่ายส่วนลด และวงเงินไม่ต่ำกว่าหนึ่งพันบาท

5) บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2503 โดยการร่วมทุน ของ International Finance Corporation (IFC) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของธนาคารโลก เพื่อทำหน้าที่ แทนธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในการให้กู้ยืมแก่ธุรกิจและอุตสาหกรรมเพื่อ วัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว จึงเปรียบเสมือนสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา (Development Finance Institution : DFI) แห่งหนึ่งของประเทศ ผู้ถือหุ้นประกอบด้วยกระทรวง การคลัง (ร้อยละ 13.4 ของหุ้นทั้งหมด) ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งในและนอก ประเทศ บริษัทเอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่ซื้อหุ้นของบรรษัทฯ ผ่านตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย

ทางด้าน การให้สินเชื่อนั้น นอกจากการให้กู้ยืมระยะยาวและระยะสั้นเพื่อเป็นเงินทุน หมุนเวียนแล้วนั้น บรรษัทฯ ยังได้เข้าร่วมทุนกับลูกค้าของบรรษัทฯ ด้วย อย่างไรก็ตาม บรรษัทฯ ไม่ได้ได้รับอนุญาตให้ปล่อยสินเชื่อแก่กิจการใดที่มีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นเกิน 1 ใน 3 แหล่งเงินทุนที่

สำคัญของบริษัท ได้จากการกู้ยืมระยะยาวโดยการออกหุ้นกู้จำหน่ายแก่บุคคลธรรมดาและสถาบันการเงินทั่วไป เงินกู้และการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างประเทศซึ่งบริษัท ในฐานะสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาจะได้รับเงินกู้ระยะยาวเงื่อนไขผ่อนปรน สถาบันการเงินต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันสินเชื่อเพื่อการบูรณะแห่งสหพันธ์รัฐเยอรมันตะวันตก (Kreditanstalt für Wiederaufbau : KfW) ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development : IBRD) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (The Export – Import Bank of Japan : JEXIM) และ บริษัทพัฒนาการแห่งเครือจักรภพ (Commonwealth Development Corporation : CDC) เป็นต้น

ในระยะหลังบริษัท ได้มีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาลาดทุนในประเทศไทย โดยการออกและซื้อขายตราสารการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อระดมทุนจากแหล่งทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ออกในรูปแบบหุ้นกู้ และตราสารการเงินภายใต้โปรแกรม Asian Currency Note (ACN) และ Global Medium Term Note (GMTN)

④ 6) บริษัทประกันชีวิต เป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินออมระยะยาวจากประชาชน โดยจะต้องดำรงเงินกองทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของเงินสำรองประกันภัย แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท แหล่งเงินทุนของบริษัทประกันชีวิตที่สำคัญคือ เบี้ยประกันชีวิตจากกรมธรรม์ประกันชีวิตที่เก็บจากประชาชนผู้เอาประกันซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีการจัดสรรไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังผูกพันอยู่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและส่วนหนึ่งต้องนำมาวางกับนายทะเบียนตามจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ส่วนที่เหลือบริษัทสามารถนำไปลงทุนหาประโยชน์ได้ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เช่น การลงทุนในหลักทรัพย์ ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน พันธบัตรธนาคารระหว่างประเทศ หุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและบริษัทจำกัด ชื่อตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารไทยเป็นผู้อวัล และตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุน ทางด้านการให้กู้ยืมนั้นส่วนใหญ่บริษัทประกันชีวิตจะให้กู้ยืมโดยมีทรัพย์สินจำนองเป็นประกันหรือมีกรมธรรม์เป็นประกัน

ที่ผ่านมารัฐบาลได้สนับสนุนการออมผ่านบริษัทประกันชีวิต โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี กล่าวคือ ค่าเบี้ยประกันชีวิตสามารถนำไปหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท รวมทั้งอนุญาตให้บริษัทประกันชีวิตเป็นผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้ 5,000

7) สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นจากสมาชิกกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกันและเป็นผู้มีรายได้ประจำแน่นอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์มีหลักการในการดำเนินงานเช่นเดียวกับสหกรณ์อื่น คือ ไม่คำนึงถึงผลกำไร มีการจัดสรรเงินคืนกำไรเป็นประจำปีโดยเฉพาะเงินปันผลของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับยกเว้นภาษีด้วย

แหล่งเงินทุนหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้จากทุนเรือนหุ้นซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องชำระเงินค่าหุ้นรายเดือน ซึ่งกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอนตามสัดส่วนของจำนวนเงินได้ของสมาชิกในแต่ละเดือนโดยใช้ระบบการหักเงินเดือนแต่ละเดือน แหล่งเงินทุนที่มีความสำคัญลำดับรองลงมาคือ เงินฝากและเงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ

ทางด้านการให้กู้ยืมนั้น ส่วนใหญ่สหกรณ์ออมทรัพย์ให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลักแก่สมาชิก ส่วนระยะยาวได้แก่ การให้กู้เพื่อซื้อบ้านและเพื่อการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นต้น

8) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพประเภทหนึ่งสำหรับข้าราชการเมื่อเกษียณอายุหรือออกจากราชการ กบข. มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เพื่อปรับปรุงระบบบำเหน็จบำนาญข้าราชการให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและฐานะทางการคลังของรัฐบาล

ระบบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นระบบผสมระหว่างระบบการจ่ายเงินตอบแทนที่แน่นอนตามระบบปัจจุบัน (Defined Benefit) กับระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ข้าราชการและรัฐร่วมกันจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุน (Defined Contribution) โดยสมาชิกกองทุนเมื่อออกจากราชการจะมีสิทธิได้รับเงิน 2 ส่วนคือ บำเหน็จหรือบำนาญตามสูตรใหม่จากเงินงบประมาณ และเงินก้อนอีกจำนวนหนึ่งจากกองทุน

วัตถุประสงค์ของ กบข. คือ เพื่อให้ประโยชน์ตอบแทนจากการรับราชการของข้าราชการเมื่อออกจากราชการเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ และเพื่อจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นให้แก่สมาชิก ข้าราชการทุกประเภท (ยกเว้นข้าราชการการเมือง)

การดำเนินงานของทุนอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการกองทุนซึ่งต้องลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของเงินกองทุน เช่น นำไปฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตรรัฐบาล ตั๋วเงินคลัง และลงทุนในสินทรัพย์อื่นไม่เกินร้อยละ 40 ของเงินกองทุน เช่น ตั๋วแลกเงิน หรือ ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคาร บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นผู้รับรองหรืออาวัล

4.3 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน

1. การออมในรูปทรัพย์สินถาวร

เป็นการออมโดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคไปใช้จ่ายโดยการซื้อทรัพย์สินถาวร โดยเป้าหมายในการออมในรูปทรัพย์สินถาวร อาจจะแตกต่างกันไป บ้างก็ถือไว้เพราะความจำเป็น บ้างก็ถือไว้เป็นหลักประกันในอนาคต หรือ ถือไว้ป้องกันการลดค่าเงินบาท ฯลฯ สำหรับชนิดของทรัพย์สินถาวรที่ภาคครัวเรือนนิยมถือไว้ (อนุวัตร หรรวโรธนะ. 2540 : 21-23) ได้แก่

1.1 ที่ดิน ในระบบเศรษฐกิจการเกษตรนั้น ที่ดินจะเป็นแหล่งที่มาพื้นฐานของสินทรัพย์ และประชาชนทั้งหลายใช้ทรัพยากรส่วนเกิน (Surplus resource) เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินเพิ่มขึ้น ที่ดินเป็นสินทรัพย์ที่ค่อนข้างปลอดภัยเพราะที่ดินจะไม่เสื่อมค่าลง โดยจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าการเก็งกำไรจากที่ดินนั้นมิได้ก่อให้เกิดผลิตภาพแก่ประเทศแต่ประการใด

1.2 ทรัพย์สินประเภททุนที่ใช้ในการผลิต และซ่อมแซมอุปกรณ์ ถือได้ว่าเป็นการออมอย่างหนึ่ง เพราะรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคเมื่อนำมาใช้จ่ายในการผลิตก็เท่ากับเป็นการสะสมการออมในรูปแบบหนึ่ง เช่นกัน

1.3 อาคารและสิ่งก่อสร้างเพื่ออยู่อาศัย ก็ถือได้ว่าเป็นการออมในอีกรูปแบบหนึ่ง กล่าวคือ เมื่อมีรายได้ที่มากกว่ารายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ก็จะนำรายได้ส่วนที่เหลือไปซื้ออาคารที่อยู่อาศัย

1.4 การเพิ่มขึ้นของสินค้ำคงเหลือ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการออมอีกรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้เพราะจำนวนของสินค้ำคงเหลือก็คือ ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายนั่นเอง

1.5 การออมในรูปโลหะมีค่าและอัญมณี ประชาชนเหล่านี้จะซื้อแหวน สร้อยคอและเครื่องประดับอื่น ๆ รวมทั้งของมีค่าต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถขายได้เป็นเงินสดในอนาคตเมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น จึงถือได้ว่าเป็นการออมอีกส่วนหนึ่ง

2. การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงิน

การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงิน (Financial Assets) เป็นการออมอีกรูปแบบหนึ่ง โดยจะมีเหตุผลของการออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินแตกต่างกันไป เช่น ให้ผลตอบแทนสภาพคล่องสูง เพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดง่าย ความเสี่ยงน้อย ฯลฯ ซึ่งการออมในลักษณะนี้มีหลายวิธี คือ

2.1 การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินในสถาบันการเงิน หมายถึง การออมโดยถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งคุ้มครองรูปแบบของการออมประเภทนี้ ได้แก่

- 2.1.1 เงินสดในมือ คือ เงินที่เก็บไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
- 2.1.2 เงินฝากที่สถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฯลฯ
- 2.1.3 การซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นกู้ ฯลฯ
- 2.1.4 การให้กู้ยืม ซึ่งมีสัญญากู้ยืมเงินถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 2.1.5 เบี้ยประกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิต และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 2.1.6 อื่น ๆ เช่น เงินค้ำหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค้ำสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นต้น
- 2.2 การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินนอกสถาบันการเงิน หมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย การออมในรูปแบบนี้ ได้แก่
- 2.2.1 การเล่นแชร์
- 2.2.2 การให้กู้ยืมเป็นการส่วนตัวโดยไม่มีสัญญากู้ยืม
- ③ อื่น ๆ ได้แก่ การลดลงของหนี้สินของครัวเรือน โดยผู้ออมจะนำเงินออมไปจ่ายชำระหนี้ นอกจากนี้รวมทั้งรายจ่ายเพื่อการซ่อมแซมรักษาทรัพย์สินก็ถือว่าเป็นการออมอย่างหนึ่งเหมือนกัน

4.4 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย

ในระยะเวลาที่ผ่านมา เศรษฐกิจการเงินของประเทศไทยขยายตัวสูงต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะแนวโน้มของการชะลอตัวของอัตราเงินออมของครัวเรือนเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในช่วง 4 - 5 ปี ที่ผ่านมา จากการสำรวจการออมของครัวเรือนไทยครั้งล่าสุดในปี 2541 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมที่น่าสนใจเมื่อเทียบกับการสำรวจในปี 2536 และ 2523 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติใน 4 ประการ คือ

1. การศึกษาพบว่า อัตราการออมลดลงมาโดยตลอดจากร้อยละ 30 ในปี 2523 เหลือร้อยละ 27.5 และ 17.3 ในปี 2536 และ 2541 ตามลำดับ โดยเป็นผลมาจากรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 ระหว่างปี 2536 - 2541 (ต่ำกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.2 ในช่วงเวลาเดียวกัน) ขณะที่รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.1 และเมื่อคิดเป็นร้อยละของรายได้จะเท่ากับร้อยละ 71.4 เทียบกับร้อยละ 60.3 ในการสำรวจครั้งก่อน มีผลทำให้การออมของครัวเรือนลดลงร้อยละ 27.6 และเมื่อคิดเป็นร้อยละของรายได้จะเท่ากับ 17.3 เทียบกับ

ร้อยละ 27.5 ในการสำรวจครั้งก่อน ทั้งนี้ การที่เศรษฐกิจเริ่มชะลอตัวตั้งตั้งแต่ปี 2540 และหดตัวมากขึ้นในปี 2541 จากวิกฤตการณ์ทางการเงินส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของครัวเรือนในการพยายามรักษามาตรฐานการครองชีพทำให้สัดส่วนการออมลดลง

ตาราง 2 รายได้ รายจ่ายและเงินออมของครัวเรือน

	หน่วย : บาท		
	2523	2536	2541
1. รายได้เฉลี่ย	3,494	11,059	12,731
		(216.5)	(15.1)
2. รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	2,445*	6,778	9,092
		(177.2)	(34.1)
3. เงินออม	1,049	3,043	2,203
		(190.1)	(-27.6)
4. รายจ่าย / รายได้ (%)	70.0	60.3	71.4
5. เงินออม / รายได้ (%)	30.0	27.5	17.3

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลง

* เป็นรายจ่ายรวม

ที่มา : การสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2541 และการสำรวจการออมของครัวเรือนของธนาคารแห่งประเทศไทยปี 2523 และ 2536

2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน แม้ว่าเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในปี 2540 แต่รัฐบาลค้ำประกันเงินฝาก ครัวเรือนส่วนใหญ่ยังคงนิยมฝากเงินที่ธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสินมากที่สุด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอด จากร้อยละ 52 ของยอดรวมในปี 2523 เป็นร้อยละ 71 และ 86 ในปี 2536 และ 2541 ตามลำดับ รองลงมาเป็น การออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินที่ได้รับผลกระทบน้อยมากหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ มีข้อสังเกตว่ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีบทบาทมากขึ้น ขณะที่บริษัทประกันชีวิตมีบทบาทน้อยลง

ตาราง 3 รูปแบบของเงินออมภาคครัวเรือน

	หน่วย : ร้อยละ		
	2523	2536	2541
1. เงินฝากธนาคาร	52	71	86
2. เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	2	3.5	7.3
3. กรมธรรม์ประกันชีวิต	12.8	18.9	2.1
4. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	-	0.3	2.3
5. ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	0.1	1.3	0.3
6. อื่น ๆ	34	4.7	1.7
รวม	100	100	100

ที่มา : การสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2541 และการสำรวจการออมของครัวเรือนของธนาคารแห่งประเทศไทยปี 2523 และ 2536

3. ครัวเรือนทั่วประเทศประมาณร้อยละ 49 มีการออมกับสถาบันการเงินลดลงจากร้อยละ 67 ในปี 2536 ทั้งนี้เพราะวิกฤตการณ์ปี 2540 ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในสถาบันการเงิน ส่วนที่ไม่ได้ออมทรัพย์กับสถาบันการเงินเป็นผลจากรายได้ไม่เพียงพอ รองลงมาเป็นเพราะต้องการถือเงินสด มีการเล่นแชร์ และออมในรูปของการซื้อทองคำ ตามลำดับ

ตาราง 4 เหตุผลที่ไม่ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน

	หน่วย : ร้อยละ		
	2523	2536	2541
1. รายได้ไม่เพียงพอ	77	58	83
2. ถือเป็นเงินสด	10	14	11
3. การเล่นแชร์และทองคำ	3	8	1
4. อื่น ๆ	10	20	5
รวม	100	100	100

ที่มา : การสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2541 และการสำรวจการออมของครัวเรือนของธนาคารแห่งประเทศไทยปี 2523 และ 2536

4. วัตถุประสงค์ของการออมของครัวเรือนสะท้อนภาพคล้ายกัน ส่วนใหญ่ยังคงมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บไว้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชราเพราะประชากรสูงอายุมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่ การออมเพื่อการศึกษา และการออมเพื่อบ้านอยู่อาศัย อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าการออมเพื่อศึกษามีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สอดคล้องกับการสนับสนุนการออมเพื่อการศึกษา

ตาราง 5 วัตถุประสงค์ของการออม

	หน่วย : ร้อยละ		
	2523	2536	2541
1. เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยและชรา	20	29	25
2. เพื่อการศึกษา	21	21	22
3. เพื่อซื้อทรัพย์สิน/ประกอบอาชีพ	19	18	21
4. เพื่อหวังผลตอบแทน	10	8	8
5. อื่น ๆ	30	24	24
รวม	100	100	100

ที่มา : การสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2541 และการสำรวจการออมของครัวเรือนของธนาคารแห่งประเทศไทยปี 2523 และ 2536

4.5 สถานการณ์และปัญหาในการบริหารเงินออมภายใต้อัตราดอกเบี้ยต่ำ

อัตราดอกเบี้ยที่ลดต่ำลงได้ส่งผลกระทบต่อบริษัทประกันชีวิต กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่หนึ่ง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการออม และส่วนที่สองคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการลงทุน โดยสัดส่วนการฝากเงินของแหล่งเงินออมลดลงในขณะที่มีการนำเงินไปลงทุนในตราสารหนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งตราสารภาครัฐเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และลงทุนในตราสารทุนเพิ่มขึ้นด้วย (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2544 : 1 - 11)

ท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจที่อยู่ในระหว่างการกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัว สิ่งหนึ่งซึ่งกำลังเป็นปัญหาให้กับระบบการออม คือ การที่อัตราดอกเบี้ยลดต่ำลงมาโดยตลอดซึ่งได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างให้แก่ประชาชนซึ่งฝากความหวังไว้กับเงินออมของตนไม่ว่าจะฝากไว้ที่ใดก็ตามและผู้ที่ทำการดูแลเงินออมเหล่านั้น ทำให้เกิดเสียงเรียกร้องให้ทางการสนใจเข้ามาดูแลปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของแหล่งเงินออมที่สำคัญ ได้แก่ บริษัทประกันชีวิต

สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่มีมูลเหตุเดียวกันคือ ประชาชนผู้ออมเงินได้รับผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยต่ำจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออม ทำให้แหล่งระดมเงินออมบางประเภทได้รับประโยชน์มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ประสบปัญหาการบริหารเงินออมภายใต้สภาวะดอกเบี้ยต่ำเช่นกัน

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบการออมของธนาคารพาณิชย์ บริษัทประกันชีวิต กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่างปี 2540 – 2543

ปี	2540	2541	2542	2543
ประเภท				
ธนาคารพาณิชย์	4,308,697	4,688,356.30	4,672,127.	4,912,942
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		8.81	30	5.15
บริษัทประกันชีวิต	135,111.84	148,823.73	-0.35	185,610.80
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		10.15	166,336.34	11.59
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	139,367.75	156,969.80	11.77	201,303.20
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		12.63	178,178.54	12.98
สหกรณ์ออมทรัพย์	209,200.52	243,710.78	13.51	272,633.66
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		16.50	284,273.09	-4.10
			16.64	

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2544 : 2)

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมระหว่างการฝากธนาคารพาณิชย์กับการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบจำนวนเงินออมดังกล่าวแล้ว ตามที่แสดงไว้ในตาราง ระหว่างปี 2540 – 2543 พบว่าเงินออมในบริษัทประกันชีวิตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นบวกค่อนข้างคงที่อยู่ประมาณร้อยละ 10 – 11 ตลอดช่วงระยะเวลา 3 – 4 ปีที่ผ่านมา ในขณะที่เงินออมในสหกรณ์ออมทรัพย์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นบวกคงที่ประมาณร้อยละ 16 ระหว่างปี 2540 – 2542

อย่างไรก็ดี ตัวเลขการเปรียบเทียบดังกล่าวก็ไม่สามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมในแง่ที่ว่ามีการถอนเงินฝากธนาคารไปซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตแทน แต่อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อผู้ออมมีเงินออมเพิ่มขึ้น ก็จะมีเงินออมส่วนเพิ่มดังกล่าวบางส่วนไปซื้อกรรมธรรม์แทนการนำเงินออมส่วนเพิ่มไปฝากธนาคารทั้งจำนวน

อย่างไรก็ตาม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รวมทั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ต่างก็ต้องการหาผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ที่เป็นเจ้าของเงินออมสูงสุด จึงต้องทุ่มความสามารถในการบริหารเงินลงทุนภายใต้สถานการณ์และกฎเกณฑ์การลงทุนตามกฎหมายให้ดีที่สุด ซึ่งจากการที่กลุ่มแหล่งเงินออมทั้ง 3 แห่ง ได้รับผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยต่ำทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่องล้มและปัญหาการไม่สามารถบริหารผลประโยชน์ตอบแทนได้ดีเช่นก่อนกลุ่มผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนต่างก็ส่งสัญญาณให้ภาครัฐได้รับรู้และหาทางช่วยเหลือผ่านช่องทางต่าง ๆ ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยกลุ่มผู้ได้รับความเดือดร้อนได้ดำเนินการเองบ้างแล้วก็มีภายใต้ความสามารถที่จะทำได้โดยสรุปประเด็นการแก้ไขดังต่อไปนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์ แนวทางที่กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์และชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ทำอยู่ปัจจุบันจะอยู่ในรูปของการปล่อยกู้รูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น เช่น เงินกู้เพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งลดระดับเกณฑ์ความเสี่ยง ปล่อยกู้ในวงเงินที่สูงขึ้น เป็นต้น รวมทั้งการขยายช่องทางการลงทุนใหม่ ๆ เช่น ลงทุนในตราสารหนี้หรือพันธบัตรที่รัฐค้ำประกันทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นในขณะที่พยายามเสนอแนวคิดให้สหกรณ์ปล่อยสินเชื่อผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ไปปล่อยต่อ (แต่ปัจจุบันธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ประสบปัญหาสภาพคล่องล้มเหมือนกัน) และให้รัฐบาลมากู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์เองโดยออกพันธบัตรให้โดยรัฐจะค้ำประกันเงินกู้โดยอัตโนมัติ

บริษัทประกันชีวิต แนวทางที่สมาคมบริษัทประกันชีวิตและผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจพยายามที่จะขอเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยที่จ่ายตามกรรมธรรม์และปรับปรุงกฎเกณฑ์การลงทุน รวมทั้งการประกอบธุรกิจอื่น และเพิ่มเติมเงื่อนไขการลงทุนให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เช่น การลงทุนในตราสารหนี้ การเป็นผู้จัดการกองทุนส่วนบุคคล การเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารการลงทุน เป็นต้น และการขอแก้ไขหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น เกณฑ์ในการปล่อยสินเชื่อให้ใช้วิธีการเน้นความสามารถในการชำระหนี้แทนมูลค่าหลักประกันและการขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อที่มีเครื่องจักรเป็นหลักประกัน และเกณฑ์ในการปรับโครงสร้างหนี้และลดค่าธรรมเนียมการโอนเนื่องจากการประนอมหนี้ เป็นต้น รวมทั้งขอให้มีการเพิ่มวงเงินหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็น 30,000 – 50,000 บาท (จากเดิม 10,000 บาท)

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ผู้แทนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบางกลุ่มได้เสนอให้ทางการพิจารณาให้ธนาคารประกาศปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเดิมธนาคารพาณิชย์ได้ประกาศประเภทของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นนิติบุคคลประเภทสถาบันการเงินทำให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้รับอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าบุคคลธรรมดาทั้ง ๆ ที่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการสะสมเงินเพื่อรองรับการใช้จ่ายเมื่อลูกจ้างออกจากงาน

สิ่งสำคัญในระบบการออมในขณะนี้คือ การสร้างความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงจากการลงทุน และแนวทางการจัดสรรเงินออมอย่างเหมาะสมตามความเสี่ยงที่แต่ละคนจะยอมรับได้ให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมทั้งกระทรวงการคลังต้องเข้ามาสร้างพื้นฐานความเข้าใจและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และเป็นเสาหลักเพื่อรองรับโครงสร้างระบบการออมของประเทศไทยที่กำลังพัฒนาอยู่ในขณะนี้

5. มาตรการส่งเสริมการออม

สำหรับแนวนโยบายและมาตรการด้านการเงินและการเงินคลังและพัฒนาตลาดทุน ซึ่งเป็นการระดมเงินออมในประเทศมีดังนี้

1. การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีเพื่อส่งเสริมการออม
 - พิจารณาจัดเก็บภาษีเงินได้จากตราสารการเงินทุกประเภทในอัตราเดียวกันและในระดับที่เหมาะสม และขจัดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บภาษีการค้าประเภทสถาบันการเงิน
 - พิจารณายกเว้นภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยเงินฝากประจำวันที่มีวัตถุประสงค์การออมเพื่อการศึกษาบุตร เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยเพื่อความมั่นคงในชีวิต และการออมระยะยาวอื่น ๆ หรือให้สามารถนำเงินออมดังกล่าว ไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. การพัฒนาเครื่องมือและช่องทางการออมระยะยาว
 - พัฒนตราสารแห่งหนีภาคเอกชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้กว้างขวางโดยในตลาดแรกจะขจัดอุปสรรคด้านภาษีและกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ เช่น ระบบภาษีการค้าและอากรแสตมป์ที่จัดเก็บจากตราสารการเงิน เป็นต้น และพัฒนาบริการที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายตราสารการเงินให้สะดวกรวดเร็วรวมทั้งกำหนดบทบาทของสถาบันที่จะทำหน้าที่เป็นผู้แทนจำหน่ายและผู้สร้างตลาดในตลาดรองด้วย
 - ส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการแปลงสภาพหรือแปลงสิทธิในทรัพย์สินให้เป็นตราสารที่เปลี่ยนมือได้ โดยพิจารณาจัดตั้งสถาบันพิเศษเพื่อสนับสนุนการออกตราสารในรูปแบบดังกล่าว โดยนำลักษณะบางประการของกฎหมายทรัสต์มาใช้เพื่อคุ้มครองผู้ลงทุน

- ให้สถาบันการเงินเอกชนเข้ามาร่วมจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลออกใหม่และกำหนดผลตอบแทนของพันธบัตรออกใหม่ให้เป็นที่ยอมรับของตลาด โดยมีน้อยรุ่นและให้มีปริมาณมากเพียงพอที่จะจูงใจให้มีการพัฒนาตลาดรอง รวมทั้งยกเลิกกฎเกณฑ์การถือหลักทรัพย์ภาครัฐบาลที่บังคับตายตัว ส่งเสริมการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล ให้มีความคล่องตัว และพิจารณายกเลิกการรับซื้อคืนพันธบัตรและการไถ่ถอนพันธบัตรก่อนครบกำหนด

- ส่งเสริมให้ส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจจัดหาเงินทุนโดยการออกพันธบัตรสำหรับโครงการลงทุนต่าง ๆ โดยดำเนินการพัฒนาตลาดแรกและตลาดรองของพันธบัตรดังกล่าวในลักษณะดังกล่าวในลักษณะเดียวกับพันธบัตรรัฐบาล

- สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำนาญ การประกันชีวิต การออมในลักษณะผูกพัน และการจัดตั้งกองทุนรวมในรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติในการออมเพิ่มขึ้น

- จัดตั้งและพัฒนาสถาบันที่จะให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่สถาบันการเงินที่จะทำธุรกิจด้านตราสารการเงินทั้งในตลาดแรกและตลาดรอง รวมถึงการพิจารณาจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ศึกษาและดูแลระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย และการขยายบทบาทของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการทำการยืดอกยูนสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและรับซื้อกลุ่มสินเชื่อจำนองของสถาบันการเงิน

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 ได้มีแนวนโยบายในการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพ โดยการเพิ่มระดับเงินออมของประเทศ ดังนี้ โดย

- ดำเนินมาตรการการเงินการคลังเพื่อลดพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยของประชาชนควบคู่ไปกับการปลูกฝังและรณรงค์ให้เกิดค่านิยมการออมในหมู่ประชาชน

- ใช้มาตรการภาษีส่งเสริมให้มีการออมมากขึ้น โดยเฉพาะภาคครัวเรือนและพัฒนาเครื่องมือและกลไกการออมในลักษณะผูกพันบังคับในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาตลาดตราสารทางการเงินระยะยาว โดยเฉพาะพันธบัตรรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ และการขยายสาขาของสถาบันการเงินไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น

- พัฒนาตลาดตราสารหนี้ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ประชาชนและธุรกิจมีทางเลือกในการออมและการระดมทุนมากขึ้น

6. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออม

การออมโดยรวมของประเทศไทยเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ แม้ว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอด แต่ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของการออมภาครัฐบาล ขณะที่อัตราการออมภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ในอนาคตการออมของภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจอาจมีข้อจำกัดมากขึ้นจากแนวโน้มการใช้จ่ายของภาครัฐบาลคาดว่าจะขยายตัวมากขึ้นจากโครงการพื้นฐานที่สำคัญ ในขณะที่การขยายตัวของรายได้จะมีข้อจำกัดจากความจำเป็นในการปฏิรูปโครงสร้างระบบภาษีต่อเนื่องที่ได้ทำไปแล้ว ดังนั้น การเพิ่มอัตราการออมจึงต้องเน้นการเพิ่มการออมของภาคเอกชน โดยเฉพาะการออมของภาคครัวเรือนเป็นสำคัญ การกระตุ้นและส่งเสริมการออมในภาคครัวเรือนจึงเป็นนโยบายสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม การออมในประเทศที่ระดมได้ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของการลงทุน เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการที่สำคัญ ได้แก่

1. รายได้ จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่ออัตราการออมของครัวเรือนในระดับมหภาคคือ สัดส่วนรายได้ของครัวเรือนต่อ GDP ซึ่งหากรายได้ของภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นเร็วกว่าการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแล้วก็จะทำให้ความสามารถการออมครัวเรือนเพิ่มขึ้นได้

2. ผลตอบแทนการออม อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเงินฝากมีการปรับตัวไม่เหมาะสมและไม่เป็นไปตามกลไกตลาด โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวลดลงซึ่งนอกจากผลตอบแทนการออมลดลงแล้ว การขาดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงโดยเฉพาะอัตราอ้างอิงระยะยาวก็เป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถกระตุ้นและระดมเงินออมระยะยาวได้เพิ่มขึ้น ตลอดจนการกำหนดราคาซื้อขายในตลาดรองก็ไม่เหมาะสม

3. ทางเลือกในการออม ทางการได้ดำเนินการพัฒนาตราสารและเพิ่มทางเลือกและช่องทางการออมให้แก่ผู้มีเงินออมด้วยการแก้ไขกฎหมาย กฎเกณฑ์และแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตราสารการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถออกตราสารระดมทุนจากประชาชนได้มากขึ้น แต่ตราสารการเงินยังมีรูปแบบจำกัดและไม่สามารถตอบสนองการออมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรายได้ของกลุ่มผู้ออมแต่ละกลุ่มได้ โดยเฉพาะรูปแบบการออมสำหรับกลุ่มคนรายได้น้อยและมีอาชีพอิสระ

4. ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์

4.1 ข้อจำกัดการเปิดสาขาของสถาบันการเงิน สถาบันการเงินบางแห่งโดยเฉพาะบริษัทเงินทุนมีข้อจำกัดทางกฎหมายกำหนดให้บริษัทเงินทุนสามารถเปิดสาขาได้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ซึ่งที่ผ่านมาทางการสนับสนุนให้บริษัทเงินทุนเปิดสำนักอำนวยการสินเชื่อ

ในต่างจังหวัดได้ แต่สำนักงานอำนวยการสินเชื่อมีขอบเขตการดำเนินการอยู่จำกัด และไม่สามารถระดมเงินฝากได้เช่นเดียวกับสาขา

4.2 พฤติกรรมของผู้ออม

- การขาดความรู้ความเข้าใจถึงเครื่องมือและรูปแบบการออมประเภทใหม่ทำให้ยังนิยมรูปแบบและเครื่องมือการออมระยะสั้นซึ่งมีอายุไม่เกิน 1 ปี
- ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการออม มีพฤติกรรมไม่ใส่ใจจ่ายและอุปโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือยมากขึ้นด้วยสาเหตุหลายปัจจัย ประกอบด้วยรายได้ถาวรของครัวเรือนสูงขึ้น ทำให้ภาคครัวเรือนให้ความสำคัญต่อการออมน้อยลง ขณะที่การแข่งขันทางธุรกิจและเปิดเสรีทางการค้าทำให้สินค้าต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยได้สะดวกและในราคาที่ถูกกลงจึงเพิ่มทางเลือกให้การอุปโภคบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้น
- ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในความมั่นคงของระบบการเงิน และสถาบันการเงินจากการที่มีสถาบันการเงินบางแห่งประสบปัญหาการดำเนินงานโดยขาดสภาพคล่องและต้องปิดกิจการลงในช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนหันไปนิยมรูปแบบการออมนอกกระบบบางประเภทที่ให้ผลตอบแทนสูง เช่น การเล่นแชร์ การให้กู้ระหว่างคนรู้จัก
- การขาดความสนใจระดมเงินออมอย่างจริงจัง แม้ว่าทางการจะได้ดำเนินการหลายประการเพื่อกระตุ้นการออม แต่ทางการยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรณรงค์เงินออมเพื่อสร้างนิสัยการประหยัดให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศระยะยาว

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ตารางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์และการสร้างแบบจำลองทางเศรษฐกิจในรูปแบบการเดียวที่อาศัยฟังก์ชันตามสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานผู้พึงพิง และสมมติฐาน Klein-Morgan การประมาณค่าสมการในแบบจำลองได้อาศัยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้อาศัยข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2523 ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ในแต่ละเขตยังได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็นกลุ่มย่อย ตามชั้นอายุของหัวหน้าครัวเรือน ชั้นอาชีพ ระดับการศึกษา การถือกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน และการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน

ผลจากการศึกษาพบว่ารายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางบวกสำหรับทุกกลุ่มครัวเรือน มีข้อสังเกตว่าสัมประสิทธิ์ของรายได้และความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้มีค่าค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงในเงินออมจะมากกว่าการเปลี่ยนแปลงในรายได้ การศึกษายังพบว่า โดยทั่วไปแล้วจำนวนผู้พึ่งพิงมีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางลบ จะมีก็เฉพาะบางกลุ่มย่อยเท่านั้นที่ผลยังไม่ชัดเจน ผลจากการศึกษามีได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมอย่างไร กล่าวคือ มีบางกรณีทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมเป็นไปตามสมมติฐานของ Klein-Morgan ที่ว่ารายได้มีผลในการกำหนดทิศทางการตอบสนองของการออมต่อทรัพย์สินสุทธิขณะที่บางกรณีทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมในทางบวกไม่ว่ารายได้จะน้อยหรือมากก็ตาม ดังเช่นกรณีของครัวเรือนทั้งภาค ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล นอกจากนี้ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า หากทางการต้องการส่งเสริมการออมทางการควรดำเนินนโยบายต่าง ๆ ประกอบด้วย นโยบายรักษาเสถียรภาพของรายได้ นโยบายประชากรและการจ้างงาน นโยบายพัฒนาชนบท และการกระจายรายได้ นโยบายยกระดับการศึกษา และนโยบายกระจายสถาบันการเงินออกสู่ชนบท

อัญชลี จันทรดี (2529) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อออมของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2513 - 2527 ซึ่งการวิเคราะห์จะอาศัยวิธีทางสถิติ จะใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยอาศัยสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบกับของดิเวนเบอร์รี่ สมมติฐานรายได้ถาวรของฟรืดแมน และสมมติฐานวัฏจักรชีวิตของแอนโดและโมติเกลียนิ เพื่อหาแบบจำลองที่เหมาะสมมากที่สุดในการอธิบายพฤติกรรมการออมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าฟังก์ชันการออมตามสมมติฐานของแอนโดและโมติเกลียนิสามารถนำไปใช้ได้ดีที่สุด กล่าวคืออัตราส่วนของแรงงานต่อรายได้อัตราส่วนของสินทรัพย์สุทธิต่อรายได้ แนวโน้มเวลาสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนของการออมต่อรายได้ ได้ร้อยละ 82.26 และเมื่อนำเอาดอกเบี้ยเข้ามาในแบบจำลองพบว่า ปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนของการออมต่อรายได้ ได้ร้อยละ 86.91 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอัตราส่วนของการออมต่อรายได้มากที่สุดได้แก่ อัตราส่วนของสินทรัพย์สุทธิต่อรายได้

จากการศึกษาถึงค่าความโน้มเอียงของการออมหน่วยสุดท้าย ซึ่งจากการศึกษาตามสมมติฐานของดิเวนเบอร์รี่ สมมติฐานรายได้ถาวรของฟรืดแมนและสมมติฐานรายได้ของแอนโดโมติเกลียนิ ปรากฏว่าสมมติฐานรายได้ถาวรของฟรืดแมน ได้ค่าความโน้มเอียงในการออมมากที่สุด และจากการศึกษาพบว่าภาษีเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ในการกำหนดการออมของประเทศไทยเมื่อมีการเก็บภาษีมากขึ้นจะทำให้การออมลดลง

วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์ (2531) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเร่งการออมของครัวเรือนในประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรหรือปัจจัยที่กระทบต่อการออมของภาคครัวเรือนในสถาบันการเงินที่สำคัญ 5 แห่ง คือ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน ธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต และสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อจะได้ใช้ตัวแปรเหล่านั้นเป็นแนวทางในการเร่งระดมเงินออมดังกล่าว ผลจากการศึกษาปรากฏว่าตัวแปรที่กำหนดการออมในธนาคารพาณิชย์คือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงในอดีตอัตราดอกเบี้ยสำหรับตัวสัญญาใช้เงิน และอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลตัวแปรที่กำหนดการออมในบริษัทเงินทุน คือ รายได้จากทรัพย์สิน อัตราดอกเบี้ยสำหรับตัวสัญญาใช้เงิน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และจำนวนและสาขาของบริษัทเงินทุนที่เปิดทำการในประเทศไทย ตัวแปรที่กำหนดการออมในธนาคารออมสินคือรายได้จากทรัพย์สิน อัตราดอกเบี้ยทั่วไปในตลาด อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำในธนาคารพาณิชย์ ดัชนีราคาสินค้าประเภทอาหาร และจำนวนสาขาของธนาคารออมสิน ตัวแปรที่กำหนดการออมในบริษัทประกันชีวิตคือ ดัชนีราคาผู้บริโภค ตัวแปรที่กำหนดการออมในสหกรณ์ออมทรัพย์คือ รายได้จากทรัพย์สิน ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารออมสิน และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเมื่อวิเคราะห์การออมรวมของสถาบันการเงินทั้ง 5 ประเภทพบว่า การออมรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนจากพันธบัตรรัฐบาล

พลพิภพ ไชยรบ (2534) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของประเทศไทย โดยอาศัยสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบของ Duesenberry เป็นสมมติฐานหลักในการสร้างแบบจำลองเพื่ออธิบายพฤติกรรมการณ์การออมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และใช้ข้อมูลทฤษฎีภูมิแบบอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 – 2533 ทำการประมวลข้อมูลในแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาปรากฏว่า อัตราส่วนของระดับรายได้เปรียบเทียบ (รายได้ในปัจจุบันต่อรายได้ในปีที่ผ่านมา) เป็นปัจจัยที่กำหนดอัตราส่วนการออมต่อรายได้ได้ดีที่สุด รองลงมาได้แก่อัตราส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อรายได้ อัตราส่วนของภาษีทางตรงต่อรายได้ อัตราส่วนของภาษีทางอ้อมต่อรายได้ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง แนวโน้มของเวลา และอัตราส่วนการใช้จ่ายของภาคเอกชนต่อรายได้ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาเพิ่มเติม โดยแยกพิจารณาเป็นการออมภาคเอกชน และภาครัฐบาล ผลการศึกษาการออมในภาคเอกชนพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมในภาคเอกชนคืออัตราส่วนของรายได้เปรียบเทียบโดยมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในส่วนของการออมของภาครัฐบาลนั้นอัตราส่วนของ

รายได้เปรียบเทียบกับไม่มีความสัมพันธ์ต่อการออมภาครัฐบาล ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการออมในภาครัฐบาลได้แก่ รายได้จากการเก็บภาษีทั้งทางตรงและทางอ้อม การลดค่าใช้จ่ายสาธารณะลง และการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

อรวรรณ ยี่สาร (2538) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของครัวเรือน : วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางในปี 2535/2536 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มากำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และในต่างจังหวัด โดยแยกประชากรออกเป็นครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป และคาดการณ์ถึงสัดส่วนการออมต่อรายได้ของครัวเรือนเมื่อรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งพยากรณ์แนวโน้มของสัดส่วนการออมต่อรายได้ของครัวเรือนในอนาคตทั้งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และในต่างจังหวัด โดยใช้ข้อมูลตามโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2535/2536 วิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยแบบพหุ และประมาณการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted Least Square: WLS)

ผลจากการศึกษาพบว่า ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลนั้น ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ได้แก่ รายได้ประจำและรายได้ชั่วคราวของครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษาและอาชีพ ส่วนครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปนั้น ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออม ได้แก่ รายได้ประจำและรายได้ชั่วคราวของครัวเรือน อสังหาริมทรัพย์ เพศชายที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและระดับการศึกษาสำหรับในต่างจังหวัดนั้น ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปนั้น ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมได้แก่ รายได้ชั่วคราวของครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยครัวเรือนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีค่าความยืดหยุ่นของการออมต่อรายได้เท่ากับ 1.06, MPS = 0.42 และ APS = 0.3978 ส่วนครัวเรือนในต่างจังหวัดมีค่าความยืดหยุ่นของการออมต่อรายได้เท่ากับ 1.11, MPS = 0.41 และ APS = 0.3728 และคาดการณ์ว่าเมื่อระดับรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น สัดส่วนการออมต่อรายได้ (APS) ของครัวเรือนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจะสูงกว่าในต่างจังหวัด โดยในปี พ.ศ. 2541 คาดการณ์ว่าสัดส่วนการออมต่อรายได้ของครัวเรือนในกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่ากับ 0.410 และเท่ากับ 0.815 ในต่างจังหวัด

สุนันทา คูบ่อทอง (2541) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดพฤติกรรมการออมภายหลังที่ประเทศประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย รายได้ จำนวนผู้พึ่งพิง เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และความถี่ในการออม นอกจากนี้ยังได้สอบถามความคิดเห็นของผู้ออมที่มีต่อ

การออมทรัพย์รูปแบบพิเศษของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ การศึกษาได้ใช้การออกแบบสอบถามและใช้การประมวลผลทางสถิติ โดยการสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติในรูปสมการเดียวที่อาศัยพื้นฐานทฤษฎีตามสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานวัฏจักรชีวิตและการประมาณค่าโดยใช้วิธีการกำลังสองน้อยที่สุด ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มรถยนต์และชิ้นส่วน กลุ่มวัสดุก่อสร้าง โดยศึกษาพฤติกรรมของผู้ออมทั้งหมดแยกตามกลุ่มธุรกิจและแยกตามกลุ่มอายุ

ผลของการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญสำหรับผู้ออมทั้งหมดมี 3 ปัจจัยคือ รายได้ เพศ และสถานภาพทางการสมรส สำหรับกลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มรถยนต์และชิ้นส่วน ปัจจัยที่มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญมี 4 ปัจจัยคือ รายได้ เพศ อายุ และสถานภาพทางการสมรส ส่วนผลการศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ สำหรับกลุ่มอายุ 20-35 ปี ปัจจัยที่มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญมี 5 ปัจจัยคือ อายุ รายได้ เพศ สถานภาพทางการสมรส และความถี่ในการออม และสำหรับกลุ่มอายุ 36-50 ปี ปัจจัยที่มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญมีปัจจัยเดียวคือรายได้ โดยที่รายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกกลุ่มที่ทำการศึกษา สำหรับการสอบถามการออมทรัพย์รูปแบบพิเศษ ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ออมโดยทั่วไปรู้จักการออมรูปแบบนี้เป็นจำนวนมากจึงหวังว่าธนาคารน่าจะให้การออมรูปแบบนี้ในการระดมทุนเข้ามาเพื่อเป็นเงินทุนตั้งแต่ระยะกลางถึงระยะยาวต่อไป

อ่องอาจ รังสิโรตม์โกมล (2543) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของผู้ใช้แรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะกง เฟส 2 โดยศึกษาข้อมูลด้านประชากร เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนาและประเด็นการศึกษาที่น่าสนใจอื่น ๆ ได้แก่ รายได้ ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองมูลค่าทรัพย์สิน การให้การพึ่งพิง ราคาสินค้าฟุ่มเฟือย โดยนำข้อมูลที่ไปทดสอบทางสถิติโดยใช้ Multiple Regression และนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับแบบจำลองทางการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า รายได้และเพศ เป็นปัจจัยกำหนดการออมที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรายได้เป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมให้เกิดการออมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของเคนส์ ส่วนเพศผลการศึกษาระบุว่าเพศหญิงมีอัตราการออมมากกว่าเพศชาย ส่วนปัจจัยด้านอื่นได้แก่ ปัจจัยระดับการศึกษา การมีภาระให้การพึ่งพิงแก่ผู้อื่นมีทิศทางสอดคล้องกับการออมคือระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะได้รับค่าจ้างแรงงานสูงและการมีภาระให้การพึ่งพิงแก่ผู้อื่นมากมีแนวโน้มจะทำให้การออมลดลงแต่จากการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติ

นอกจากนี้ได้มีการศึกษาปัจจัยกำหนดการออมอื่น ๆ ได้แก่การถือครองมูลค่าทรัพย์สิน อายุของผู้ใช้แรงงาน ความแตกต่างทางภูมิลำเนา อัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับสถาบันการเงินซึ่งจากข้อมูลที่ได้รับไม่พบความสัมพันธ์กับการออม

สมปอง แจ้งสุบิน (2544) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม การบริโภคและการออมของครัวเรือนก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2539 กับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2541 โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และศึกษาปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างพฤติกรรม การออมของครัวเรือนใน 2 ช่วงเวลาดังกล่าว ด้วยวิธีการสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจโดยใช้สมการ ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) แล้วทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ Chow test โดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจ และสังคมของครัวเรือนปี 2539 และโครงการสำรวจพฤติกรรมกรรมการออมปี 2541 กำหนดให้ปี 2539 เป็นปีตัวแทนก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ และปี 2541 เป็นปีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย

จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการออมของครัวเรือนในประเทศไทย พบว่าก่อนถึงช่วงวิกฤตเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างพอสมควร จะเห็นได้จากการ เปลี่ยนแปลงในรายได้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.5 สูงกว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.1 ส่งผลทำให้ระดับการออมเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.3 ในขณะเดียวกันสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภค ต่อรายได้ (APC) มีค่าลดลง และสัดส่วนการออมต่อรายได้ (APS) มีค่าเพิ่มขึ้น ในช่วง เริ่มต้นของวิกฤตเศรษฐกิจรัฐบาลได้ใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยสูงเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจมีผลทำให้อัตรา ดอกเบี้ยเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือยามชราภาพ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงขึ้นจึงเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้มีการออมทรัพย์เพิ่มขึ้น

การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการออมของครัวเรือนก่อนกับช่วงวิกฤต เศรษฐกิจจำแนกตามปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าสถิติ เบื้องต้น พบว่า ก่อนถึงช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ครัวเรือนที่อยู่ในชั้นรายได้ต่ำและปานกลาง ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุเริ่มต้นการทำงาน และครัวเรือนที่มีแหล่งที่มาของรายได้ไม่แน่นอน จะมี รายได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ลดลงและมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ระดับ การออมลดลง ตรงกันข้ามกับครัวเรือนที่มีรายได้สูง ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุวัยกลางคน และสูงอายุ และครัวเรือนที่มีแหล่งที่มาของรายได้แน่นอน จะมีรายได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น มากกว่าการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ส่งผลทำให้ระดับการออมเพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จำนวน 1,465 คน จำแนกได้ดังนี้ ข้าราชการสาย ก จำนวน 1,053 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 135 คน และ ข้าราชการสาย ค จำนวน 277 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ตาราง 7 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามประเภทข้าราชการ

ประเภทข้าราชการ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ข้าราชการสาย ก	1,053	263
ข้าราชการสาย ข	135	34
ข้าราชการสาย ค	277	69
รวม	1,465	366

ที่มา : แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จของยามาเน่ (Yamane. 1967 : 886 - 887) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543 : 53) โดยเทียบสัดส่วน 1 : 4 จากจำนวนข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมดเพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ดังนี้ ข้าราชการสาย ก จำนวน 263 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 34 คน และข้าราชการสาย ค จำนวน 69 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 366 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ และอายุราชการ โดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือนหนี้สินต่อเดือนโดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม โดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์จากนั้นนำไปเสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องในเชิงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาแบบทดสอบจะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายการวิจัยยิ่งขึ้น
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ ไปขอคำปรึกษาจากประธานและกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ พิจารณา ตรวจสอบและขอคำแนะนำ ในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้อ่านแล้วมีความชัดเจนตามความมุ่งหมายของการวิจัย
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว มาดำเนินการทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. ปรับปรุงรูปแบบแบบสอบถามอีกครั้งแล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม เพื่อแก้ไขปรับปรุงจนได้เครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพหลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกับข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยจะเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2547 - 29 กุมภาพันธ์ 2547

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า
3. การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วได้นำมาบันทึกเข้า File เพื่อทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window Version 10.0 และการแจกแจงความถี่ของทุกตัวแปรแล้วคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดังนี้

4.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ และอายุราชการ คิดเป็นร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือนของ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นร้อยละ

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออม คิดเป็นร้อยละ

4.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือนและหนี้สินต่อเดือน โดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 35)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

โดยที่

P = ค่าร้อยละ

f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 9 ใช้การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test)

(ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 212 - 219)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

$$\text{ความถี่ที่คาดหวัง } E = \frac{R \times C}{N}$$

โดยที่

χ^2	=	ค่าไค-สแควร์
O	=	ความถี่ที่ได้จากการสังเกต
E	=	ความถี่ที่คาดหวังไว้ หรือความถี่ที่ได้มาตามทฤษฎี
R	=	ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น
C	=	ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น
N	=	ผลรวมของความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
χ^2	แทน	ค่าสถิติของการทดสอบไค-สแควร์ (Chi - Square Test)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายโดยเรียงลำดับหัวข้อเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ รายจ่ายและหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยนำเสนอในรูปความถี่และร้อยละ ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
▪ ชาย	146	39.90
▪ หญิง	220	60.10
รวม	366	100.00
2. อายุ		
▪ 21 - 30 ปี	31	8.50
▪ 31 - 40 ปี	95	26.00
▪ 41 - 50 ปี	95	26.00
▪ 51 - 60 ปี	145	39.60
รวม	366	100.00
3. สถานภาพการสมรส		
▪ โสด	148	40.40
▪ สมรส	207	56.60
▪ ม่าย	9	2.50
▪ แยกกันอยู่/หย่าร้าง	2	0.50
รวม	366	100.00
4. ระดับการศึกษา		
▪ ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	2.50
▪ ปริญญาตรี	98	26.80
▪ ปริญญาโท	109	29.80
▪ ปริญญาเอก	150	41.00
รวม	366	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประเภทของข้าราชการ		
▪ สาย ก	263	71.90
▪ สาย ข	34	9.30
▪ สาย ค	69	18.90
รวม	366	100.00
6. อายุราชการ		
▪ 1 - 10 ปี	99	27.00
▪ 11 - 20 ปี	68	18.60
▪ 21 - 30 ปี	195	53.30
▪ 31 ปีขึ้นไป	4	1.10
รวม	366	100.00

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.10 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.90 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.60 รองลงมาก็คืออายุระหว่าง 31 - 40 ปี และ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 เท่ากัน ส่วนใหญ่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56.60 รองลงมาก็คือโสด คิดเป็นร้อยละ 40.40 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาก็คือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 29.80 ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการสาย ก คิดเป็นร้อยละ 71.90 รองลงมาเป็นข้าราชการสาย ค คิดเป็นร้อยละ 18.90 และส่วนใหญ่อายุราชการ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมามีอายุราชการ 1 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และหนี้สินของข้าราชการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยนำเสนอในรูปความถี่และร้อยละ ปรากฏดังตาราง 9 - 11

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของรายได้ ของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
1. รายได้ประจำเดือน		
▪ น้อยกว่า 6,851 บาท	1	0.30
▪ 6,851 - 13,700 บาท	112	30.60
▪ 13,701 - 20,550 บาท	91	24.90
▪ 20,551 - 27,400 บาท	24	6.60
▪ 27,401 - 34,250 บาท	118	32.20
▪ 34,251 บาท ขึ้นไป	20	5.50
รวม	366	100.00
2. รายได้ที่เป็นเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการ		
▪ น้อยกว่า 501 บาท	222	60.70
▪ 501 - 1,000 บาท	30	8.20
▪ 1,001 - 1,500 บาท	25	6.80
▪ 1,501 - 2,000 บาท	23	6.30
▪ 2,001 - 2,500 บาท	33	9.00
▪ 2,501 บาทขึ้นไป	7	1.90
▪ ไม่มีรายได้ประเภทนี้	26	7.10
รวม	366	100.00

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. รายได้จากทรัพย์สินอื่น		
▪ น้อยกว่า 2,001 บาท	249	68.00
▪ 2,001 - 4,000 บาท	50	13.70
▪ 4,001 - 6,000 บาท	9	2.50
▪ 6,001 - 8,000 บาท	11	3.00
▪ 8,001 - 10,000 บาท	6	1.60
▪ 10,001 บาทขึ้นไป	6	1.60
▪ ไม่มีรายได้ประเภทนี้	35	9.60
รวม	366	100.00
4. รายได้อื่น ๆ		
▪ น้อยกว่า 2,001 บาท	233	63.70
▪ 2,001 - 4,000 บาท	22	6.00
▪ 4,001 - 6,000 บาท	17	4.60
▪ 6,001 - 8,000 บาท	1	0.30
▪ 8,001 - 10,000 บาท	-	-
▪ 10,001 บาทขึ้นไป	53	14.50
▪ ไม่มีรายได้ประเภทนี้	40	10.90
รวม	366	100.00
5. รายได้รวมทุกประเภท		
▪ น้อยกว่า 10,741 บาท	65	17.80
▪ 10,741 - 21,480 บาท	91	24.90
▪ 21,481 - 32,220 บาท	59	16.10
▪ 32,221 - 42,960 บาท	93	25.40
▪ 42,961 - 53,700 บาท	52	14.20
▪ 53,701 บาทขึ้นไป	6	1.60
รวม	366	100.00

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ประจำที่เป็นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งจำนวน 27,401 - 34,250 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.20 รองลงมาคือ 6,851 - 13,700 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.60 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้ที่เป็นเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการเกี่ยวกับค่าเช่าบ้าน การศึกษาบุตร และค่ารักษาพยาบาล น้อยกว่า 501 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมาคือ 2,001 - 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.00 มีรายได้ที่เป็นรายได้จากทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ยธนาคาร และเงินปันผลสหกรณ์ น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ 2,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.70 และมีรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าทำงานล่วงเวลา เงินรางวัลประจำปี รวมทั้งรายได้จากการประกอบอาชีพพิเศษ เช่น รับจ้างพิมพ์งาน สอนพิเศษ และรายได้จากการทำธุรกิจ น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.70 รองลงมาคือ 10,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.50 และมีรายได้รวมทุกประเภทจำนวน 32,221 - 42,960 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25.40 รองลงมาคือ 10,741 - 21,480 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.90

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของรายจ่าย ของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายจ่ายต่อเดือน		
1. รายจ่ายประเภทอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค		
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	90	24.60
▪ 3,001 - 6,000 บาท	210	57.40
▪ 6,001 - 9,000 บาท	43	11.70
▪ 9,001 - 12,000 บาท	6	1.60
▪ 12,001 - 15,000 บาท	8	2.20
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	9	2.50
▪ ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้	-	-
รวม	366	100.00
2. รายจ่ายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ		
▪ น้อยกว่า 2,001 บาท	213	58.20
▪ 2,001 - 4,000 บาท	147	40.20
▪ 4,001 - 6,000 บาท	3	0.80
▪ 6,001 - 8,000 บาท	2	0.50
▪ 8,001 - 10,000 บาท	-	-
▪ 10,001 บาทขึ้นไป	-	-
▪ ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้	1	0.30
รวม	366	100.00
3. รายจ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และสาธารณูปโภค		
▪ น้อยกว่า 501 บาท	107	29.20
▪ 501 - 1,000 บาท	99	27.00
▪ 1,001 - 1,500 บาท	34	9.30
▪ 1,501 - 2,000 บาท	27	7.40
▪ 2,001 - 2,500 บาท	34	9.30
▪ 2,501 บาทขึ้นไป	64	17.50
▪ ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้	1	0.30
รวม	366	100.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายจ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ		
▪ น้อยกว่า 1,001 บาท	95	26.00
▪ 1,001 - 2,000 บาท	139	38.00
▪ 2,001 - 3,000 บาท	61	16.70
▪ 3,001 - 4,000 บาท	34	9.30
▪ 4,001 - 5,000 บาท	25	6.80
▪ 5,001 บาทขึ้นไป	9	2.50
▪ ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้	3	0.80
รวม	366	100.00
5. รายจ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและค่ารักษาพยาบาล		
▪ น้อยกว่า 2,001 บาท	185	50.50
▪ 2,001 - 4,000 บาท	132	36.10
▪ 4,001 - 6,000 บาท	38	10.40
▪ 6,001 - 8,000 บาท	1	0.30
▪ 8,001 - 10,000 บาท	-	-
▪ 10,001 บาทขึ้นไป	1	0.30
▪ ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้	9	2.50
รวม	366	100.00
6. รายจ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ		
▪ น้อยกว่า 501 บาท	157	42.90
▪ 501 - 1,000 บาท	134	36.60
▪ 1,001 - 1,500 บาท	16	4.40
▪ 1,501 - 2,000 บาท	8	2.20
▪ 2,001 - 2,500 บาท	23	6.30
▪ 2,501 บาทขึ้นไป	20	5.50
▪ ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้	8	2.20
รวม	366	100.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. รายจ่ายรวมทุกประเภท		
▪ น้อยกว่า 9,001 บาท	124	33.90
▪ 9,001 - 18,000 บาท	165	45.10
▪ 18,001 - 27,000 บาท	41	11.20
▪ 27,001 - 36,000 บาท	35	9.60
▪ 36,001 - 45,000 บาท	1	0.30
▪ 45,001 บาทขึ้นไป	-	-
รวม	366	100.00

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคเป็นจำนวน 3,001 - 6,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57.40 รองลงมาคือ น้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.60 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับต่าง ๆ น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 58.20 รองลงมาคือ 2,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.20 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าโทรศัพท์ น้อยกว่า 501 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 29.20 รองลงมาคือ 501 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.00 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าน้ำมันรถ เป็นจำนวน 1,001 - 2,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาน้อยกว่า 1,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.00 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและค่ารักษาพยาบาล น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาคือ 2,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.10 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ น้อยกว่า 501 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาคือ 501 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.60 และส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมทั้งหมดทุกประเภทจำนวน 9,001 - 18,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมาคือ น้อยกว่า 9,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.90

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของหนี้สิน ของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนี้สินต่อเดือน		
1. หนี้สินที่กู้ยืมสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย		
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	138	37.70
▪ 3,001 - 6,000 บาท	52	14.20
▪ 6,001 - 9,000 บาท	20	5.50
▪ 9,001 - 12,000 บาท	1	0.30
▪ 12,001 - 15,000 บาท	5	1.40
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	5	1.40
▪ ไม่มีหนี้สินประเภทนี้	145	39.60
รวม	366	100.00
2. หนี้สินที่กู้ยืมเงินสวัสดิการมหาวิทยาลัย		
▪ น้อยกว่า 1,001 บาท	154	42.10
▪ 1,001 - 2,000 บาท	17	4.60
▪ 2,001 - 3,000 บาท	1	0.30
▪ 3,001 - 4,000 บาท	-	-
▪ 4,001 - 5,000 บาท	3	0.80
▪ 5,001 บาทขึ้นไป	4	1.10
▪ ไม่มีหนี้สินประเภทนี้	187	51.10
รวม	366	100.00
3. หนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน		
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	150	41.00
▪ 3,001 - 6,000 บาท	13	3.60
▪ 6,001 - 9,000 บาท	9	2.50
▪ 9,001 - 12,000 บาท	2	0.50
▪ 12,001 - 15,000 บาท	-	-
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	3	0.80
▪ ไม่มีหนี้สินประเภทนี้	189	51.60
รวม	366	100.00

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. หนี้สินที่เป็นการเบิกเงินเกินบัญชี		
▪ น้อยกว่า 1,001 บาท	136	37.20
▪ 1,001 - 2,000 บาท	9	2.50
▪ 2,001 - 3,000 บาท	12	3.30
▪ 3,001 - 4,000 บาท	71	19.40
▪ 4,001 - 5,000 บาท	4	1.10
▪ 5,001 บาทขึ้นไป	13	3.60
▪ ไม่มีหนี้สินประเภทนี้	121	33.10
รวม	366	100.00
5. หนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินนอกระบบ		
▪ น้อยกว่า 1,001 บาท	147	40.20
▪ 1,001 - 2,000 บาท	3	0.80
▪ 2,001 - 3,000 บาท	4	1.10
▪ 3,001 - 4,000 บาท	2	0.50
▪ 4,001 - 5,000 บาท	-	-
▪ 5,001 บาทขึ้นไป	2	0.50
▪ ไม่มีหนี้สินประเภทนี้	208	56.80
รวม	366	100.00
6. หนี้สินรวมทุกประเภท		
▪ น้อยกว่า 7,001 บาท	234	63.90
▪ 7,001 - 14,000 บาท	48	13.10
▪ 14,001 - 21,000 บาท	9	2.50
▪ 21,001 - 28,000 บาท	4	1.10
▪ 28,001 - 35,000 บาท	-	-
▪ 35,001 บาทขึ้นไป	1	0.30
▪ ไม่มีหนี้สินทุกประเภท	70	19.10
รวม	366	100.00

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย หรือ คิดเป็นร้อยละ 39.60 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย น้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.70 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินสวัสดิการมหาวิทยาลัย หรือ คิดเป็นร้อยละ 51.10 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินสวัสดิการมหาวิทยาลัยน้อยกว่า 1,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.10 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.60 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินน้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนใหญ่มีหนี้สินที่เป็นการเบิกเงินเกินบัญชี (รวมบัตรเครดิต) น้อยกว่า 1,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 37.20 รองลงมาไม่มีหนี้สินที่เป็นการเบิกเงินเกินบัญชี คิดเป็นร้อยละ 33.10 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินนอกระบบ (โดยไม่ทำสัญญาตามกฎหมาย) หรือคิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมนอกระบบ (โดยไม่ทำสัญญาตามกฎหมาย) น้อยกว่า 1,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.20 และส่วนใหญ่มีหนี้สินรวมทั้งหมดทุกประเภท น้อยกว่า 7,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.90 รองลงมาไม่มีหนี้สินทุกประเภท คิดเป็นร้อยละ 19.10

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยนำเสนอในรูปความถี่และร้อยละ ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการ มศว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการออม		
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	115	31.40
▪ 3,001 - 6,000 บาท	84	23.00
▪ 6,001 - 9,000 บาท	50	13.70
▪ 9,001 - 12,000 บาท	8	2.20
▪ 12,001 - 15,000 บาท	66	18.00
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	43	11.70
รวม	366	100.00
รูปแบบการออม		
1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด		
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	318	86.90
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน	48	13.10
รวม	366	100.00
2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด		
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	14	4.40
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	3	0.90
▪ เงินฝากกับธนาคาร	105	33.00
▪ เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	154	48.40
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	32	10.10
▪ พันธบัตรรัฐบาล	2	0.60
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	8	2.50
รวม	318	100.00

ตาราง 12 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการ มศว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด		
▪ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร	14	29.20
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	3	6.30
▪ ออมในรูปโลหะและอัญมณีมีค่า	1	2.10
▪ การเล่นแชร์	28	58.30
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม	-	-
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	2	4.20
▪ อื่น ๆ	-	-
รวม	48	100.00
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน		
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	249	68.00
▪ เพื่อการศึกษา	24	6.60
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	37	10.10
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	14	3.80
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	41	11.20
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	1	0.30
รวม	366	100.00

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออมต่อเดือน น้อยกว่า 3,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 31.40 รองลงมามีระดับการออมต่อเดือนจำนวน 3,001 - 6,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.00 รูปแบบการออมที่ใช้มากที่สุดคือการออมเงินกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 86.90 รองลงมาคือการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 13.10 และหากเลือกออมเงินกับสถาบันการเงินจะเลือกการออมเงินโดยฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 48.40 รองลงมาคือฝากเงินกับธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 33.00 และถ้าหากเลือกออมในรูปแบบที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะเลือกออมเงินโดยการเล่นแชร์ คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาคือออมในรูปสินทรัพย์ถาวร คิดเป็นร้อยละ 29.20 และข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีการให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืมสำหรับวัตถุประสงค์ในการออมเงินนั้นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา หรือคิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือออมเพื่อหวังผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 11.20

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน ปรากฏดังตาราง 13 - 21

4.1 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	ชาย (คน)	หญิง (คน)	χ^2	P
ระดับการออม				
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	47	68	64.851**	.000
▪ 3,001 - 6,000 บาท	40	44		
▪ 6,001 - 9,000 บาท	23	27		
▪ 9,001 - 12,000 บาท	3	5		
▪ 12,001 - 15,000 บาท	1	65		
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	32	11		
รูปแบบการออม				
1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด				
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	121	197	3.425	.064
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน	25	23		

ตาราง 13 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	ชาย (คน)	หญิง (คน)	χ^2	P
2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงินที่ เลือกออมมากที่สุด				
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	2	12	89.115**	.000
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	-	3		
▪ เงินฝากกับธนาคาร	55	50		
▪ เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	29	125		
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	31	1		
▪ พันธบัตรรัฐบาล	-	2		
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	4	4		
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ สถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด				
▪ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร	12	2	11.644**	.005
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	1	2		
▪ ออมในรูปโลหะและอัญมณีมีค่า	-	1		
▪ การเล่นแชร์	10	18		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตาม กฎหมาย	2	-		
▪ อื่น ๆ	-	-		

ตาราง 13 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	ชาย (คน)	หญิง (คน)	χ^2	P
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน				
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	88	161	56.204**	.000
▪ เพื่อการศึกษา	-	24		
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	25	12		
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	2	12		
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	31	10		
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	1		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้าน รูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปราบกฎผลดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	21-30 ปี จำนวน (คน)	31-40 ปี จำนวน (คน)	41-50 ปี จำนวน (คน)	51-60 ปี จำนวน (คน)	χ^2	P
ระดับการออม						
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	13	57	26	19	250.524**	.000
▪ 3,001 - 6,000 บาท	18	23	40	3		
▪ 6,001 - 9,000 บาท	-	10	20	20		
▪ 9,001 - 12,000 บาท	-	4	3	1		
▪ 12,001 - 15,000 บาท	-	1	-	65		
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	-	-	6	37		
รูปแบบการออม						
1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	27	65	83	143	45.969**	.000
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน	4	30	12	2		
2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	6	5	2	1	186.761**	.000
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	3	-	-	-		
▪ เงินฝากกับธนาคาร	-	36	44	25		
▪ เงินฝากกับสหกรณ์	17	22	30	85		
ออมทรัพย์สิน						
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	1	-	2	29		
▪ พันธบัตรรัฐบาล	-	1	1	-		
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญฯ	-	1	4	3		

ตาราง 13 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	21-30 ปี จำนวน (คน)	31-40 ปี จำนวน (คน)	41-50 ปี จำนวน (คน)	51-60 ปี จำนวน (คน)	χ^2	P
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ กับสถาบันการเงินที่เลือกออม มากที่สุด						
▪ ออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวร	-	12	2	-	59.617**	.000
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	-	2	1	-		
▪ ออมในรูปแบบโลหะและอัญมณี มีค่า	-	-	1	-		
▪ การเล่นแชร์	4	14	8	2		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญา กู้ยืม	-	-	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญา ถูกต้องตามกฎหมาย	-	2	-	-		
▪ อื่น ๆ	-	-	-	-		
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน						
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	9	53	76	111	188.643**	.000
▪ เพื่อการศึกษา	16	4	3	1		
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	2	26	7	2		
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	-	8	4	2		
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	4	4	4	29		
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	-	1	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	โสด จำนวน (คน)	สมรส จำนวน (คน)	ม่าย จำนวน (คน)	แยกกันอยู่/ หย่าร้าง จำนวน (คน)	χ^2	P
ระดับการออม						
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	53	59	1	2	168.104**	.000
▪ 3,001 - 6,000 บาท	55	28	1	-		
▪ 6,001 - 9,000 บาท	6	44	-	-		
▪ 9,001 - 12,000 บาท	1	7	-	-		
▪ 12,001 - 15,000 บาท	-	66	-	-		
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	33	3	7	-		
รูปแบบการออม						
1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	127	180	9	2	1.811	.612
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ สถาบันการเงิน	21	27	-	-		
2. รูปแบบการออมกับสถาบัน การเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	10	3	-	1	191.104**	.000
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	3	-	-	-		
▪ เงินฝากกับธนาคาร	45	53	8	-		
▪ เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	39	114	1	-		

ตาราง 15 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	โสด จำนวน (คน)	สมรส จำนวน (คน)	ม่าย จำนวน (คน)	แยกกันอยู่/ หย่าร้าง จำนวน (คน)	χ^2	P
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	30	2	-	-		
▪ พันธบัตรรัฐบาล	1	-	-	1		
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญ	-	8	-	-		
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ ออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวร	-	14	-	-	23.181	.080
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	1	2	-	-		
▪ ออมในรูปแบบโลหะและอัญมณี มีค่า	-	-	-	-		
▪ การเล่นแชร์	19	9	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญา กู้ยืม	-	-	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญา ถูกต้องตามกฎหมาย	-	2	-	-		
▪ อื่น ๆ	-	-	-	-		

ตาราง 15 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	โสด จำนวน (คน)	สมรส จำนวน (คน)	ม่าย จำนวน (คน)	แยกกันอยู่/ หย่าร้าง จำนวน (คน)	χ^2	P
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน						
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	72	168	9	-	100.678**	.000
▪ เพื่อการศึกษา	20	4	-	-		
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	13	24	-	-		
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	4	9	-	1		
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	38	2	-	1		
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	1	1	-	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการออมในด้านรูปแบบการออม และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้อง กับสถาบันการเงินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	ต่ำกว่า ปริญญาตรี จำนวน (คน)	ปริญญา ตรี จำนวน (คน)	ปริญญา โท จำนวน (คน)	ปริญญา เอก จำนวน (คน)	χ^2	P
ระดับการออม						
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	7	51	44	13	246.928**	.000
▪ 3,001 - 6,000 บาท	2	34	15	33		
▪ 6,001 - 9,000 บาท	-	7	40	3		
▪ 9,001 - 12,000 บาท	-	3	5	-		
▪ 12,001 - 15,000 บาท	-	1	1	64		
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	-	2	4	37		
รูปแบบการออม						
1. รูปแบบการออมที่เลือก ออมมากที่สุด						
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	8	68	94	148	44.675**	.000
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ สถาบันการเงิน	1	30	15	2		
2. รูปแบบการออมกับสถาบัน การเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	-	11	3	-	168.054**	.000
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	2	1	-	-		
▪ เงินฝากกับธนาคาร	2	22	39	42		
▪ เงินฝากกับสหกรณ์ ออมทรัพย์	3	28	46	77		

ตาราง 16 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	ต่ำกว่า ปริญญาตรี จำนวน (คน)	ปริญญา ตรี จำนวน (คน)	ปริญญา โท จำนวน (คน)	ปริญญา เอก จำนวน (คน)	χ^2	P
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	1	-	2	29		
▪ พันธบัตรรัฐบาล	-	2	-	-		
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญฯ	-	4	4	-		
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร	-	2	12	-	88.525**	.000
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	-	1	-	2		
▪ ออมในรูปโลหะและอัญมณี มีค่า	-	-	-	-		
▪ การเล่นแชร์	1	24	3	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญา กู้ยืม	-	-	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญา ถูกต้องตามกฎหมาย	-	2	-	-		
▪ อื่น ๆ						

ตาราง 16 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	ต่ำกว่า ปริญญาตรี จำนวน (คน)	ปริญญา ตรี จำนวน (คน)	ปริญญา โท จำนวน (คน)	ปริญญา เอก จำนวน (คน)	χ^2	P
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน						
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	3	53	81	112	83.912**	.000
▪ เพื่อการศึกษา	-	19	5	-		
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	3	15	15	4		
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	-	5	4	5		
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	3	5	4	29		
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	1	-	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างก็มีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	สาย ก จำนวน (คน)	สาย ข จำนวน (คน)	สาย ค จำนวน (คน)	χ^2	P
ระดับการออม					
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	43	17	55	142.973**	.000
▪ 3,001 - 6,000 บาท	71	3	10		
▪ 6,001 - 9,000 บาท	37	12	1		
▪ 9,001 - 12,000 บาท	4	2	2		
▪ 12,001 - 15,000 บาท	65	-	1		
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	43	-	-		
รูปแบบการออม					
1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด					
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	240	28	50	17.614**	.000
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน	23	6	9		
2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด					
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	-	2	12	125.628**	.000
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	-	-	3		
▪ เงินฝากกับธนาคาร	85	12	8		
▪ เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	126	9	19		

ตาราง 17 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	สาย ก จำนวน (คน)	สาย ข จำนวน (คน)	สาย ค จำนวน (คน)	χ^2	P
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	29	3	-		
▪ พันธบัตรรัฐบาล	-	-	2		
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญฯ	-	2	6		
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ สถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด					
▪ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร	12	2	-	62.469**	.000
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	2	-	1		
▪ ออมในรูปโลหะและอัญมณีมีค่า	-	-	1		
▪ การเล่นแชร์	9	2	17		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม	-	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้อง ตามกฎหมาย	-	2	-		
▪ อื่น ๆ	-	-	-		
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน					
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	178	24	47	13.366	.204
▪ เพื่อการศึกษา	20	-	4		
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	26	4	7		
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	9	2	3		
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	30	3	8		
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	1	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้านวัตถุประสงค์การออมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	1-10 ปี จำนวน (คน)	11-20 ปี จำนวน (คน)	21-30 ปี จำนวน (คน)	31 ปี ขึ้นไป จำนวน (คน)	χ^2	P
ระดับการออม						
▪ น้อยกว่า 3,001 บาท	60	26	28	1	166.874**	.000
▪ 3,001 - 6,000 บาท	31	25	28	-		
▪ 6,001 - 9,000 บาท	4	8	35	3		
▪ 9,001 - 12,000 บาท	3	4	1	-		
▪ 12,001 - 15,000 บาท	1	-	65	-		
▪ 15,001 บาท ขึ้นไป	-	5	38	-		
รูปแบบการออม						
1. รูปแบบการออมที่เลือก ออมมากที่สุด						
▪ การออมกับสถาบันการเงิน	75	51	188	4	35.318**	.000
▪ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ สถาบันการเงิน	24	17	7	-		
2. รูปแบบการออมกับสถาบัน การเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ กรมธรรม์ประกันชีวิต	8	4	2	-	80.196**	.000
▪ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	3	-	-	-		
▪ เงินฝากกับธนาคาร	27	17	59	2		
▪ เงินฝากกับสหกรณ์ ออมทรัพย์	35	27	90	2		

ตาราง 18 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	1-10 ปี จำนวน (คน)	11-20 ปี จำนวน (คน)	21-30 ปี จำนวน (คน)	31 ปี ขึ้นไป จำนวน (คน)	χ^2	P
▪ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	-	1	31	-		
▪ พันธบัตรรัฐบาล	1	1	-	-		
▪ กองทุนบำเหน็จบำนาญฯ	1	1	6	-		
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินที่เลือกออมมากที่สุด						
▪ ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร	12	-	2	-	68.071**	.000
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	1	2	-	-		
▪ ออมในรูปโลหะและอัญมณีมีค่า	1	-	-	-		
▪ การเล่นแชร์	8	15	5	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญา กู้ยืม	-	-	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญา ถูกต้องตามกฎหมาย	2	-	-	-		
▪ อื่น ๆ						

ตาราง 18 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	1-10 ปี จำนวน (คน)	11-20 ปี จำนวน (คน)	21-30 ปี จำนวน (คน)	31 ปี ขึ้นไป จำนวน (คน)	χ^2	P
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน						
▪ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	42	49	155	3	141.908**	.000
▪ เพื่อการศึกษา	22	-	2	-		
▪ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	28	4	5	-		
▪ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	4	8	1	1		
▪ เพื่อหวังผลตอบแทน	3	7	31	-		
▪ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	-	1	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.7 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ	น้อยกว่า	10,741- บาท (คน)	10,741- 21,480 บาท (คน)	21,481- 32,220 บาท (คน)	32,221- 42,960 บาท (คน)	42,961- 53,700 บาท ขึ้นไป (คน)	53,701	χ^2	P
ระดับการออม									
■ น้อยกว่า 3,001 บาท	48	41	10	4	12	-	-	468.849**	.000
■ 3,001 - 6,000 บาท	7	43	8	1	25	-	-		
■ 6,001 - 9,000 บาท	4	7	8	14	11	6			
■ 9,001 - 12,000 บาท	5	-	3	-	-	-			
■ 12,001 - 15,000 บาท	1	-	-	64	1	-			
■ 15,001 บาท ขึ้นไป	-	-	30	10	3	-			

รูปแบบการออม

1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด									
■ การออมกับสถาบันการเงิน	44	69	56	91	52	6	52.689**	.000	
■ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน	21	22	3	2	-	-			

ตาราง 19 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ	น้อยกว่า	10,741-	21,481-	32,221-	42,961-	53,701	χ^2	P
ข้าราชการ มศว	10,741	21,480	32,220	42,960	53,700	บาท ขึ้นไป		
	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)		
2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงินที่								
เลือกออมมากที่สุด								
■ การออมประกันชีวิต	2	10	2	-	-	-	341.271**	.000
■ ตัวสัญญาใช้เงิน	2	1	-	-	-	-		
■ เงินฝากกับธนาคาร	27	9	10	15	38	6		
■ เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	11	43	12	75	13	-		
■ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	-	3	29	-	-	-		
■ พันธบัตรรัฐบาล	2	-	-	-	-	-		
■ กองทุนบำนาญบำนาญข้าราชการ	-	3	3	1	1	-		
■ อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-		

ตาราง 19 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ	น้อยกว่า	10,741-	21,481-	32,221-	42,961-	53,701	χ^2	P
ข้าราชการ มศว	10,741	21,480	32,220	42,960	53,700	บาท ขึ้นไป		
	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)		
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบัน								
การเงินที่เลือกออมมากที่สุด								
■ ออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวร	12	-	2	-	-	-	101.000**	.000
■ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	1	2	-	-	-	-		
■ ออมในรูปแบบโลหะและอัญมณีมีค่า	-	1	-	-	-	-		
■ การเล่นแชร์	6	19	1	2	-	-		
■ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม	-	-	-	-	-	-		
■ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้อง	2	-	-	-	-	-		
ตามกฎหมาย								

ตาราง 19 (ต่อ)

พฤติกรรมของการออมของ	น้อยกว่า	10,741-	21,481-	32,221-	42,961-	53,701	χ^2	P
ข้าราชการ มศว	10,741	21,480	32,220	42,960	53,700	บาท ขึ้นไป		
	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)	บาท (คน)		
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน								
■ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	34	50	24	88	51	2	274.437**	.000
■ เพื่อการศึกษา	1	21	1	1	-	-		
■ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	23	7	3	-	-	4		
■ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	6	3	-	4	1	-		
■ เพื่อหวังผลตอบแทน	1	10	30	-	-	-		
■ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	-	1	-	-	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้เดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.8 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายต่าง
ต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ	น้อยกว่า	9,001- 18,000	18,001- 27,000	27,001- 36,000	36,001- 45,000	χ^2	P
ข้าราชการ มศว	9,001 บาท (คน)	18,000 บาท (คน)	27,000 บาท (คน)	36,000 บาท (คน)	45,000 บาท ขึ้นไป (คน)		
ระดับการออม							
■ น้อยกว่า 3,001 บาท	43	53	17	2	-	206.097**	.000
■ 3,001 - 6,000 บาท	39	16	15	14	-		
■ 6,001 - 9,000 บาท	9	13	8	19	1		
■ 9,001 - 12,000 บาท	1	7	-	-	-		
■ 12,001 - 15,000 บาท	-	65	1	-	-		
■ 15,001 บาท ขึ้นไป	32	11	-	-	-		

รูปแบบการออม

1. รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด							
■ การออมกับสถาบันการเงิน	101	142	40	34	1	10.795*	.029
■ การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน	23	23	1	1	-		

ตาราง 20 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	น้อยกว่า 9,001 บาท (คน)	9,001- 18,000 บาท (คน)	18,001- 27,000 บาท (คน)	27,001- 36,000 บาท (คน)	36,001- 45,000 บาท (คน)	45,001 ขึ้นไป (คน)	χ^2	P
2. รูปแบบการออมกับสถาบันการเงินที่ เลือกออมมากที่สุด								
■ กรมธรรม์ประกันชีวิต	8	5	1	-	-	-	165.605**	.000
■ ตั๋วสัญญาใช้เงิน	2	1	-	-	-	-		
■ เงินฝากกับธนาคาร	23	37	12	33	-	-		
■ เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	34	94	25	-	1	-		
■ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	30	2	-	-	-	-		
■ พันธบัตรรัฐบาล	2	-	-	-	-	-		
■ กองทุนบำนาญบำนาญข้าราชการ	2	3	2	1	-	-		
■ อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-		

ตาราง 20 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	น้อยกว่า 9,001 บาท (คน)	9,001- 18,000 บาท (คน)	18,001- 27,000 บาท (คน)	27,001- 36,000 บาท (คน)	36,001- 45,000 บาท (คน)	45,001 บาท ขึ้นไป (คน)	χ^2	P
3. รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบัน การเงินที่เลือกออมมากที่สุด								
▪ ออมในรูปแบบสหทรัพย์การ	-	14	-	-	-	-	41.522**	.003
▪ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ	1	1	1	-	-	-		
▪ ออมในรูปแบบโลหะและอัญมณีมีค่า	1	-	-	-	-	-		
▪ การเล่นแชร์	19	8	-	1	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม	-	-	-	-	-	-		
▪ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้อง	2	-	-	-	-	-		
ตามกฎหมาย								

ตาราง 20 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	น้อยกว่า 9,001 บาท (คน)	9,001- 18,000 บาท (คน)	18,001- 27,000 บาท (คน)	27,001- 36,000 บาท (คน)	36,001- 45,000 บาท (คน)	45,001 ขึ้นไป (คน)	χ^2	P
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน							144.085**	.000
■ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา	53	122	40	34	-	-		
■ เพื่อการศึกษา	21	2	-	1	-	-		
■ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	9	28	-	-	-	-		
■ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	7	6	-	-	1	-		
■ เพื่อหวังผลตอบแทน	34	6	1	-	-	-		
■ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	-	1	-	-	-	-		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมเกี่ยวกับสถานะการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีรูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.9 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายเดือนต่างกัน ปรากฏผลดังตาราง 21

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกัน

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	น้อยกว่า						28,001- 35,001		ไม่มี หนี้สิน (คน)	χ^2	P
	7,001- บาท (คน)	14,000 บาท (คน)	21,000 บาท (คน)	28,000 บาท (คน)	35,000 บาท (คน)	ขึ้นไป (คน)					
■ น้อยกว่า 3,001 บาท	48	41	8	3	-	1	14	280.940**	.000		
■ 3,001 - 6,000 บาท	72	5	1	1	-	-	5				
■ 6,001 - 9,000 บาท	44	-	-	-	-	-	6				
■ 9,001 - 12,000 บาท	3	1	-	-	-	-	4				
■ 12,001 - 15,000 บาท	64	-	-	-	-	-	2				
■ 15,001 บาท ขึ้นไป	3	1	-	-	-	-	39				

รูปแบบการออม

- รูปแบบการออมที่เลือกออมมากที่สุด
 - การออมกับสถาบันการเงิน
 - การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน

ตาราง 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการออมของ ข้าราชการ มศว	น้อยกว่า 7,001 บาท (คน)	7,001- 14,000 บาท (คน)	14,001- 21,000 บาท (คน)	21,001- 28,000 บาท (คน)	28,001- 35,000 บาท (คน)	35,001 ขึ้นไป (คน)	ไม่มี หนี้สิน	χ^2	P
วัตถุประสงค์ในการออมเงิน									
■ เพื่อใช้เินยามเจ็บป่วย/ชรา	190	29	5	2	-	1	22	146.617**	.000
■ เพื่อการศึกษา	21	2	1	-	-	-	-		
■ เพื่อซื้อทรัพย์สิน	10	12	3	-	-	-	12		
■ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ	5	2	-	1	-	-	6		
■ เพื่อหวังผลตอบแทน	7	3	-	1	-	-	30		
■ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา	1	-	-	-	-	-	-		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 แสดงว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม ทั้งใน
รูปแบบการออมเกี่ยวกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และ มีรูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยการศึกษาผ่านรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจาก เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปสู่การกำหนดมาตรการส่งเสริมการออมให้มีรูปแบบการออมที่เหมาะสมกับข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และยังเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยนำไปใช้ในการบริหารระบบเงินเดือนและสวัสดิการ รวมทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออม
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือนและหนี้สินต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ และสถาบันการเงินในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการออมให้มีรูปแบบการออมที่เหมาะสมให้กับข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและยังเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยนำไปใช้ในการบริหารระบบเงินเดือนและสวัสดิการ ตลอดจนการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
2. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
3. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
4. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
5. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประเภทของข้าราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
6. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
7. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
8. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน
9. ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จำนวน 1,465 คน จำแนกได้ดังนี้ ข้าราชการสาย ก จำนวน 1,053 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 135 คน และ ข้าราชการสาย ค จำนวน 277 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จของยามาเน่ (Yamane. 1967 : 886 - 887) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543 : 53) โดยเทียบสัดส่วน 1 : 4 จากจำนวนข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมดเพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดังนี้ ข้าราชการสาย ก จำนวน 263 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 34 คน และข้าราชการสาย ค จำนวน 69 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 366 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ และอายุราชการ โดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน หนี้สินต่อเดือนโดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม โดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยจะเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2547 - 29 กุมภาพันธ์ 2547

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า
3. การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วได้นำมาบันทึกเข้า File เพื่อทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window Version 10.0 และการแจกแจงความถี่ของทุกตัวแปรแล้วคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดังนี้
 - 4.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ และอายุราชการ คิดเป็นค่าร้อยละ
 - 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นค่าร้อยละ
 - 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออม คิดเป็นค่าร้อยละ
 - 4.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือนและหนี้สินต่อเดือน โดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.10 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.90 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.60 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 - 40 ปี และ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 เท่ากัน ส่วนใหญ่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56.60 รองลงมาคือโสด คิดเป็นร้อยละ 40.40 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาคือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 29.80 ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการสาย ก คิดเป็นร้อยละ 71.90 รองลงมาเป็นข้าราชการสาย ค คิดเป็นร้อยละ 18.90

และส่วนใหญ่มีอายุราชการ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมามีอายุราชการ 1 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.00

2. รายได้ รายจ่ายและหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ประจำที่เป็นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งจำนวน 27,401 - 34,250 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.20 รองลงมาก็คือ 6,851 - 13,700 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.60 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้ที่เป็นเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการเกี่ยวกับค่าเช่าบ้าน การศึกษาบุตร และค่ารักษาพยาบาล น้อยกว่า 501 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมาก็คือ 2,001 - 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.00 มีรายได้ที่เป็นรายได้จากทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ยธนาคาร และเงินปันผลสหกรณ์ น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาก็คือ 2,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.70 และมีรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าทำงานล่วงเวลา เงินรางวัล ประจำปี รวมทั้งรายได้จากการประกอบอาชีพพิเศษ เช่น รับจ้างพิมพ์งาน สอนพิเศษ และรายได้จากการทำธุรกิจ น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.70 รองลงมาก็คือ 10,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.50 และมีรายได้รวมทุกประเภทจำนวน 32,221 - 42,960 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25.40 รองลงมาก็คือ 10,741 - 21,480 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.90

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคเป็นจำนวน 3,001 - 6,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57.40 รองลงมาก็คือ น้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.60 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับต่าง ๆ น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 58.20 รองลงมาก็คือ 2,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.20 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าโทรศัพท์ น้อยกว่า 501 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 29.20 รองลงมาก็คือ 501 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.00 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าน้ำมันรถ เป็นจำนวน 1,001 - 2,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาน้อยกว่า 1,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.00 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและค่ารักษาพยาบาล น้อยกว่า 2,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาก็คือ 2,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.10 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ น้อยกว่า 501 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาก็คือ 501 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.60 และส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมทั้งหมดทุกประเภทจำนวน 9,001 - 18,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมาก็คือ น้อยกว่า 9,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.90

และสำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย หรือ คิดเป็นร้อยละ 39.60 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย น้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.70 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินสวัสดิการมหาวิทยาลัย หรือคิดเป็นร้อยละ 51.10 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินสวัสดิการมหาวิทยาลัยน้อยกว่า 1,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.10 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.60 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินน้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนใหญ่มีหนี้สินที่เป็นการเบิกเงินเกินบัญชี (รวมบัตรเครดิต) น้อยกว่า 1,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 37.20 รองลงมาไม่มีหนี้สินที่เป็นการเบิกเงินเกินบัญชี คิดเป็นร้อยละ 33.10 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินนอกระบบ (โดยไม่ทำสัญญาตามกฎหมาย) หรือคิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมามีหนี้สินที่เป็นการกู้ยืมนอกระบบ (โดยไม่ทำสัญญาตามกฎหมาย) น้อยกว่า 1,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.20 และส่วนใหญ่มีหนี้สินรวมทั้งหมดทุกประเภท น้อยกว่า 7,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.90 รองลงมาไม่มีหนี้สินทุกประเภท คิดเป็นร้อยละ 19.10

3. พฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 366 คน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออมต่อเดือนน้อยกว่า 3,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 31.40 รองลงมามีระดับการออมต่อเดือนจำนวน 3,001 - 6,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.00 รูปแบบการออมที่ใช้มากที่สุดคือการออมเงินกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 86.90 รองลงมาคือการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 13.10 และหากเลือกออมเงินกับสถาบันการเงินจะเลือกการออมเงินโดยฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 48.40 รองลงมาคือฝากเงินกับธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 33.00 และถ้าหากเลือกออมในรูปแบบที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะเลือกออมเงินโดยการเล่นแชร์ คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาคือออมในรูปแบบสหกรณ์การออม คิดเป็นร้อยละ 29.20 และข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีการให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม สำหรับวัตถุประสงค์ในการออมเงินนั้นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา หรือคิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือออมเพื่อหวังผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 11.20

4.9 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการออมรายด้านต่างกัน

ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม ทั้งในรูปแบบการออมเกี่ยวกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ มีรูปแบบการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้ คือ

1. การศึกษารายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.1 การศึกษารายได้ต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนจำนวน 32,221 - 42,960 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25.40 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 39.60 และมีอายุราชการระหว่าง 21 - 30 ปี จึงทำให้ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายได้ต่อเดือนที่ค่อนข้างสูง นอกจากนั้นเป็นที่สังเกตว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายได้มาจากส่วนอื่น ๆ น้อย ไม่ว่าจะเป็นรายได้ที่เป็นรายได้จากทรัพย์สิน น้อยกว่า 2,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.00 หรือรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าทำงานล่วงเวลา เงินรางวัลประจำปี รวมทั้งรายได้จากการประกอบอาชีพพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการรับจ้างพิมพ์งาน สอนพิเศษ และรายได้จากการทำธุรกิจ น้อยกว่า 2,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.70 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประจำเพียงอย่างเดียวโดยไม่หารายได้เพิ่มเติม

1.2 การศึกษารายจ่ายต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อเดือนจำนวน 9,001 - 18,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 45.10 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคเป็นจำนวน 3,001 - 6,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57.40 บาท ซึ่งคิดเป็น 1 ใน 3 ของรายจ่ายต่อเดือน นอกจากนั้นยังมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะเดินทางและค่าน้ำมันรถ เป็นจำนวน 1,001 - 2,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมียานพาหนะส่วนตัวซึ่งจำเป็นต้องใช้จ่ายสำหรับค่าน้ำมันรถ ซึ่งส่งผลให้ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายจ่ายต่อเดือนเพิ่มขึ้น

1.3 การศึกษาหนี้สินต่อเดือนของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ส่วนใหญ่ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีหนี้สินต่อเดือน น้อยกว่า 7,001 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.90 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 21 - 30 ปี และมีรายได้ต่อเดือน จำนวน 32,221 - 42,960 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25.40 ซึ่งอาจจะเนื่องจากข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่ได้ก่อนที่จะถึงช่วงอายุใกล้เกษียณทำให้ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีหนี้สินต่อเดือนน้อยกว่า 7,000 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) ที่ในช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้สุทธิ (Net Borrower) ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน

2. การศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออม

2.1 การศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านระดับการออม พบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีระดับการออม น้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.40 อาจจะเนื่องมาจากข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายจ่ายต่อเดือนเป็นจำนวนมากทำให้ระดับการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน้อยกว่า 3,001 บาทต่อเดือน

2.2 การศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านรูปแบบการออม พบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่เลือกออมกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 86.90 และหากเลือกออมเงินกับสถาบันการเงินจะเลือกการออมเงินโดยฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 48.40 อาจจะเนื่องมาจากข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นว่าการออมเงินกับสถาบันการเงินมีความมั่นคง และเห็นว่ามีความปลอดภัยในเงินออมสูง นอกจากนี้การออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ยังมีอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์จึงทำให้ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเลือกออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ สำหรับการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะออมในรูปแบบการเล่นแชร์ อาจจะเนื่องมาจากข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นว่าการเล่นแชร์ให้อัตราผลตอบแทนทางการเงินสูงกว่าการออมประเภทอื่น นอกจากนั้นข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะไม่มีทำให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม อาจจะเนื่องมาจากข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่มีอายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.60 มีอายุราชการ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.30 และมีการศึกษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 41.00 ซึ่งมองเห็นว่าการให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืมเป็นการให้กู้ยืมที่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้นข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะไม่มีทำให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม

2.3 การศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านวัตถุประสงค์ในการออม พบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มี วัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา คิดเป็นร้อยละ 68.00 อาจจะเนื่องมาจาก ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีอายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.60 และมีอายุราชการ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.30 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีอายุในวัยใกล้เกษียณจึงต้องการออมเงินไว้สำหรับการใช้จ่ายใน ยามเจ็บป่วยและชรา

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือนและหนี้สินต่อเดือน

3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกัน พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อองอาจ รังสิโรตม์โกมล (2543) ที่พบว่าเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมต่างกัน โดยเพศหญิงมีระดับการออมสูงกว่า เพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีความสามารถในการวางแผนการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยได้ดีกว่า และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ คุบ่อทอง (2541) ที่พบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ คุบ่อทอง (2541) ที่พบว่าเมื่อหัวหน้าหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ เริ่มต้นการทำงานและมีครัวเรือนที่มีแหล่งรายได้ไม่แน่นอนจะมีรายได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ ลดลงส่งผลทำให้ระดับการออมลดลง และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุวัยกลางคนและ สูงอายุและมีแหล่งที่มารายได้แน่นอนจะมีรายได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นส่งผลทำให้ระดับ การออมเพิ่มสูงขึ้น

3.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มี สถานภาพการสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับ สถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ คุบ่อทอง (2541) ที่พบว่าสถานภาพการสมรสเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออมสำหรับผู้ออม

3.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ ยี่สาร (2538) ที่พบว่าระดับการศึกษาจะเป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมกรรมการออมซึ่งเมื่อการศึกษาสูงขึ้นจะมีแนวโน้มที่จะหารายได้เพิ่มมากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามอาจ รังสิโรตม์โกมล (2543) ที่พบว่าระดับการศึกษามีทิศทางสอดคล้องกับการออม โดยถ้าระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มได้รับค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นและจะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมคือมีระดับการออมที่สูงขึ้น

3.5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีประเภทของราชการการออมต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีประเภทของราชการการออมต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน วัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามอาจ รังสิโรตม์โกมล (2543) ที่พบว่า วัตถุประสงค์ในการออมของผู้ใช้แรงงานจะมีพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรามากกว่าเหตุผลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Theory) คือ บุคคลจะทำงานเพื่อเก็บเงินไว้ในวัยที่สามารถปฏิบัติงานได้ให้มากที่สุดเพื่อนำรายได้ไปใช้จ่ายในช่วงที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้แล้ว

3.6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุราชการต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน เป็นไปตามทฤษฎีสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Theory) คือ ในช่วงอายุน้อยบุคคลจะมีระดับการบริโภคสูงกว่าระดับรายได้ทำให้มีระดับการออมน้อย และเมื่ออยู่ในวัยกลางคนบุคคลจะมีระดับรายได้สูงทำให้สามารถออมทรัพย์ได้ เช่นเดียวกันคือ เมื่อมีอายุราชการน้อย การบริโภคจะสูงกว่ารายได้ทำให้มีระดับการออมน้อย แต่ถ้าหากมีอายุราชการมากขึ้นก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้มีการออมเพิ่มมากขึ้น

3.7 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษาสี แซ่มสุวรรณ (2544) ที่พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อคนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม คือ ถ้ามีรายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้นระดับการออมก็จะเพิ่มขึ้น และถ้ามีรายได้เฉลี่ยต่อคนลดลงระดับการออมก็จะลดลง

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดอง รังสิโรตม์โกมล (2543) ที่พบว่ารายได้เป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมการออมโดยรายได้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการออม กล่าวคือเมื่อผู้ใช้แรงงานมีรายได้เพิ่มขึ้นก็จะมีพฤติกรรมการออมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลีณี เต็งอำนวย (2524) พบว่ากลุ่มที่มีรายได้มากกว่าจะมีการออมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา บัวใบ (2527) ที่พบว่าเมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้น ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมจะเพิ่มขึ้นตาม นอกจากนี้ยังเป็นไปตามทฤษฎีสมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) คือ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นจะมีความโน้มเอียงที่ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นคือจะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

3.8 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายรวมต่อเดือนต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายรวมต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูสาห์ แซ่มสุวรรณ (2544) ที่พบว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออม คือ ถ้ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นระดับการออมก็จะลดลง และถ้ามีค่าใช้จ่ายลดลงระดับการออมก็จะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมปอง แจ่มสุยีน (2544) ที่พบว่าครัวเรือนที่อยู่ในชั้นรายได้ต่ำและปานกลางหากมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ระดับการออมลดลง

3.9 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินรวมต่อเดือนต่างกัน พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีหนี้สินรวมต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Theory) คือในช่วงวัยเริ่มต้นชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม (Net Borrower) ทำให้มีหนี้สินและต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะทำการจ่ายคืนหนี้สินซึ่งส่งผลทำให้ระดับการออมลดลงเนื่องจากการจ่ายคืนหนี้สิน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรเกียรติ กุลเจริญ (2539) พบว่า ครูที่ไม่มีการออมนั้นเพราะรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และมีภาระหนี้สินที่ต้องชำระ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านระดับการออม จากการวิจัยพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังมีระดับการออมต่อเดือนไม่สูงมากนักเมื่อเทียบสัดส่วนกับรายได้ต่อเดือน ดังนั้น ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับสถาบันการเงินทำการส่งเสริมการออมให้กับข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการออมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ควรรณรงค์ให้ลดพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยควบคู่ไปกับการปลูกฝังให้เกิดค่านิยมในการออมในกลุ่มข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ด้านรูปแบบการออม จากการวิจัยพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่เลือกออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนั้นหากสถาบันการเงินอื่นต้องการเพิ่มส่วนแบ่งทางธุรกิจก็จะต้องวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับรายได้และวัตถุประสงค์ในการออม และสถาบันการเงินควรจะต้องออกตราสารทางการเงินให้มีรูปแบบที่หลากหลายและสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ในการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นอกจากนี้ควรวางแผนในการจูงใจข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกลุ่มที่ไม่เลือกออมกับสถาบันการเงินให้เข้ามาเป็นลูกค้าของสถาบันการเงินด้วย

3. ด้านวัตถุประสงค์ในการออม จากการวิจัยพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา และนอกจากนั้น ยังมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อการศึกษาหรือเพื่อหวังผลตอบแทน ดังนั้นสถาบันการเงินควรเพิ่มตราสารทางการเงินให้มีรูปแบบที่หลากหลายและสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรแยกการศึกษารูปแบบการออมในลักษณะที่เป็นการออมภาคบังคับและการออมแบบสมัครใจเพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการออมที่แท้จริง
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุของการมีหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฎทบทวน ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2519

กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2546). *แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือน*

ข้าราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ

คณะกรรมการการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบ

การเงินของประเทศ (ศปร.). (2542). *รายงานผลการวิเคราะห์และวินิจฉัยข้อเท็จจริง*

เกี่ยวกับสถานการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์

พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2530). *ความมั่นคงของสถาบันการเงิน*

เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องความมั่นคงของสถาบันการเงิน.

กรุงเทพฯ .

จันจิรา สุวรรณกำจาย. (2543). *พฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดของประชาชนในเขต*

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ซุดา จิตพิทักษ์. (2525). *พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สารมวลชน.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ. เทพเนรมิต

การพิมพ์

นันทวัน อันตรเสน. (2521). *สถาบันเกี่ยวกับการออมและการลงทุน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: หจก. พี.เอ็น.

การพิมพ์

ประคอง กรรณสูตร. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พีระพัธนา.

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2542). *เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง กลยุทธ์*

การออมและการลงทุนในสหัสวรรษหน้า. กรุงเทพฯ .

พรนพ พุกกะพันธ์; และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. (2544). *การบริหารธนาคารพาณิชย์*.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.

- พรเพ็ญ ภูววิทย์พันธ์. (2540). *ผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พลพิภพ ไชยรบ. (2534). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของประเทศไทย*. ภาคนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ หทัยเสวี. (2541, มกราคม – มีนาคม). "วิกฤตเศรษฐกิจไทยที่มาของปัญหาผลกระทบและแนวโน้ม". *จุฬาลงกรณ์วารสาร*. ปีที่ 10 (ฉบับที่ 38) : หน้า 22 – 24.
- รัตนา สายคณิต. (2541). *มหเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- _____. (2542). *มหเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์: จากทฤษฎีสู่นโยบาย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2542). *หลักเศรษฐศาสตร์ II : มหเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 57 ก. วันที่ 4 กันยายน 2541
- วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2522). *เศรษฐศาสตร์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์; และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์. (2531) *รายงานผลการวิจัยเรื่องการเร่งการออมของครัวเรือนในประเทศ*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์. (2529). *เศรษฐศาสตร์การพัฒนา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนส์โตร์
- สมปอง แจ้งสุบิน. (2544). *เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สรรเกียรติ กุลเจริญ. (2539). *พฤติกรรมการออมของครูประถมศึกษา : ศึกษากรณีข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระประแดง ที่สอนอยู่ในเขตสุขาภิบาลสำโรงใต้*. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด. (2546). *รายงานประจำปี 2545*.
กรุงเทพฯ: สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2542). *รายงานของคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา เรื่องมาตรการและแนวทางในการบริหารเงินออมและเงินลงทุนระยะยาว*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2544). *สถานการณ์และปัญหาในการบริหารเงินออมภายใต้ อัตราดอกเบี้ยต่ำ*. กรุงเทพฯ. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2544). *รายงานการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2529). *จิตวิทยาการจัดการพฤติกรรมมนุษย์*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุจิตรา บัวใบ. (2527). *การวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุทิพย์ พิบูลทิพย์. (2538). *การออมของครัวเรือนในสถาบันการเงินในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ วิชา.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุธิดา เทียนมนัส. (2538). *วิเคราะห์พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์: สหกรณ์ ออมทรัพย์คุ้มครองสามัญศึกษา จำกัด*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ สหกรณ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา คูบ่อทอง. (2541). *พฤติกรรมการออมหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ*. ภาคนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โสภณ โรจน์ธำรงค์. (2546). "วัฒนธรรมการออม". (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.bot.or.th/BOTHomepage/search_th2.asp. วันที่สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2546.
- _____. (2528). *พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2529). *ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศ.ส..
- องอาจ รังสิโรตม์โกมล. (2543). *พฤติกรรมการออมของผู้ใช้แรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปะกง เฟส 2*. งานวิจัยเฉพาะเรื่อง ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อนุวัตร หรวรรณะ. (2540). *ผลของอัตราดอกเบี้ยและรายได้ต่อการออมของภาคเอกชนในประเทศไทย*. ภาคนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.

อรวรรณ ยี่สาร. (2538). *พฤติกรรมการออมของครัวเรือน : วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง ในปี 2535/2536*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อัญชลี จันทรดี. (2529). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

Bank of Thailand. (1999) *“Record Developments in Household Saving Behavior”*.
A Quarterly Bulletin.

Economic Data and Accounting System Office, NESDB.

Gupta, K.L. (1970, December). *“On Some Determinants of Rural and Urban Household Saving Behavior”* *Economic Record*.

http://www.bot.or.th/BOThomepage/search_th2.asp

John Maynard Keynes. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*. London : Macmillan and Co.

Yamane. (1967). Taro. *Statistic : An Introductory Analysis*. New York.: Harper and Row. *

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือนำและแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

118

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/๑/๐๔

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

 เนื่องด้วย นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ข้าราชการ สาย ก สาย ข และ สาย ค ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2547

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

พฤติกรรมกรรมการของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำรายงานการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการของ
ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการของข้าราชการมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

คำตอบของท่านถือเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้นและ
จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของปฏิบัติราชการของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากผู้ตอบแบบ
สอบถามได้ตอบทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่ง
มา ณ โอกาสนี้

นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความซึ่งตรงกับข้อมูลทั่วไปของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี

3. สถานภาพการสมรส

 โสด สมรส ม่าย แยกกันอยู่/หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

5. ประเภทของข้าราชการ

 สาย ก สาย ข สาย ค

6. อายุราชการ

 1 - 10 ปี 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี 31 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ รายได้ รายจ่าย และหนี้สินของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นรายได้ รายจ่ายและ
 หนี้สินของท่านตามที่เป็นจริง

1. รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้รวมของท่านโดยพิจารณาเฉพาะรายได้ที่อยู่ในรูปตัวเงิน ซึ่ง
 ประกอบไปด้วย รายได้ประจำ เงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการ รายได้จากทรัพย์สิน รวมถึงรายได้
 อื่น ๆ (เงินค่าทำงานล่วงเวลา เงินโบนัส รายได้จากการประกอบอาชีพอื่น) ที่ได้รับในแต่ละเดือน
 ซึ่งเกิดขึ้นโดยเฉลี่ยในรอบระยะเวลาตั้งแต่ 1 มีนาคม 2546 – 29 กุมภาพันธ์ 2547

1.1 รายได้ประจำที่เป็นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 6,851 บาท
- 6,851 – 13,700 บาท
- 13,701 – 20,550 บาท
- 20,551 – 27,400 บาท
- 27,401 – 34,250 บาท
- 34,251 บาท ขึ้นไป

1.2 รายได้ของท่านที่เป็นเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการโดยเฉลี่ยเดือนละ (เงินสวัสดิการ
 ค่าเช่าบ้าน การศึกษาบุตร และค่ารักษาพยาบาล)

- น้อยกว่า 501 บาท
- 501 – 1,000 บาท
- 1,001 – 1,500 บาท
- 1,501 – 2,000 บาท
- 2,001 – 2,500 บาท
- 2,5001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายได้ประเภทนี้

1.3 รายได้ของท่านที่เป็นรายได้จากทรัพย์สินอื่นโดยเฉลี่ยเดือนละ (รายได้จาก ค่าเช่าบ้าน
 ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ยธนาคาร หรือเงินปันผลสหกรณ์)

- น้อยกว่า 2,001 บาท
- 2,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 8,000 บาท
- 8,001 – 10,000 บาท
- 10,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายได้ประเภทนี้

1.4 รายได้ของท่านที่เป็นรายได้อื่น ๆ โดยเฉลี่ยเดือนละ (ค่าทำงานล่วงเวลา เงินรางวัล ประจำปี รายได้จากการประกอบอาชีพพิเศษ เช่น รับจ้างพิมพ์งาน รายได้จากการทำธุรกิจ)

- น้อยกว่า 2,001 บาท
- 2,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 8,000 บาท
- 8,001 – 10,000 บาท
- 10,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายได้ประเภทนี้

1.5 รายได้รวมทั้งหมดทุกประเภทที่ได้รับโดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 10,741 บาท
- 10,741 – 21,480 บาท
- 21,481 – 32,220 บาท
- 32,221 – 42,960 บาท
- 42,961 – 53,700 บาท
- 53,701 บาท ขึ้นไป

2. รายจ่ายต่อเดือน หมายถึง รายจ่ายรวมซึ่งท่านได้ใช้จ่ายเงินส่วนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของตนเองเพื่อการอุปโภคและบริโภค ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยในรอบระยะเวลาตั้งแต่ 1 มีนาคม 2546 – 29 กุมภาพันธ์ 2547

2.1 รายจ่ายประเภทอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 3,001 บาท
- 3,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 9,000 บาท
- 9,001 – 12,000 บาท
- 12,001 – 15,000 บาท
- 15,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้

2.2 รายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับต่าง ๆ ของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 2,001 บาท
- 2,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 8,000 บาท
- 8,001 – 10,000 บาท
- 10,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้

2.3 รายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภคของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ (ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าโทรศัพท์)

- น้อยกว่า 501 บาท
- 501 – 1,000 บาท
- 1,001 – 1,500 บาท
- 1,501 – 2,000 บาท
- 2,001 – 2,500 บาท
- 2,501 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้

2.4 รายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ (ค่าพาหนะเดินทางและค่าน้ำมันรถ)

- น้อยกว่า 1,001 บาท
- 1,001 – 2,000 บาท
- 2,001 – 3,000 บาท
- 3,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 5,000 บาท
- 5,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้

2.5 รายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและค่ารักษาพยาบาลของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 2,001 บาท
- 2,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 8,000 บาท
- 8,001 – 10,000 บาท
- 10,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้

2.6 รายจ่ายประเภทค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจของท่านโดยเฉลี่ยเดือนละ (ดูหนัง ฟังเพลง หรือซื้อนิตยสาร)

- น้อยกว่า 501 บาท
- 501 – 1,000 บาท
- 1,001 – 1,500 บาท
- 1,501 – 2,000 บาท
- 2,001 – 2,500 บาท
- 2,501 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีรายจ่ายประเภทนี้

2.7 รายจ่ายรวมทั้งหมดทุกประเภทที่ท่านได้ใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 9,001 บาท
- 9,001 – 18,000 บาท
- 18,001 – 27,000 บาท
- 27,001 – 36,000 บาท
- 36,001 – 45,000 บาท
- 45,001 บาท ขึ้นไป

3. หนี้สินต่อเดือน หมายถึง ปริมาณหนี้สินค้างชำระที่ท่านใช้เงินส่วนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของตนเองชำระคืนให้กับแหล่งเงินกู้ในแต่ละเดือน ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย เงินกู้ยืมสวัสดิการมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน การเบิกเงินเกินบัญชี และการกู้ยืมเงินนอกระบบที่ไม่ได้ทำสัญญาตามกฎหมาย โดยเฉลี่ยในรอบระยะเวลาตั้งแต่ 1 มีนาคม 2546 – 29 กุมภาพันธ์ 2547

3.1 หนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 3,001 บาท
- 3,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 9,000 บาท
- 9,001 – 12,000 บาท
- 12,001 – 15,000 บาท
- 15,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีหนี้สินประเภทนี้

3.2 หนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินสวัสดิการมหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 1,001 บาท
- 1,001 – 2,000 บาท
- 2,001 – 3,000 บาท
- 3,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 5,000 บาท
- 5,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีหนี้สินประเภทนี้

3.3 หนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 3,001 บาท
- 3,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 9,000 บาท
- 9,001 – 12,000 บาท
- 12,001 – 15,000 บาท
- 15,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีหนี้สินประเภทนี้

3.4 หนี้สินที่เป็นการเบิกเงินเกินบัญชี (รวมบัตรเครดิต) โดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 1,001 บาท
- 1,001 – 2,000 บาท
- 2,001 – 3,000 บาท
- 3,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 5,000 บาท
- 5,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีหนี้สินประเภทนี้

3.5 หนี้สินที่เป็นการกู้ยืมเงินนอกระบบ โดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 1,001 บาท
- 1,001 – 2,000 บาท
- 2,001 – 3,000 บาท
- 3,001 – 4,000 บาท
- 4,001 – 5,000 บาท
- 5,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีหนี้สินประเภทนี้

3.6 หนี้สินรวมทั้งหมดทุกประเภทที่ท่านต้องชำระ โดยเฉลี่ยเดือนละ

- น้อยกว่า 7,001 บาท
- 7,001 – 14,000 บาท
- 14,001 – 21,000 บาท
- 21,001 – 28,000 บาท
- 28,001 – 35,000 บาท
- 35,001 บาท ขึ้นไป
- ไม่มีหนี้สินทุกประเภท

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับพฤติกรรมการออมของท่านมากที่สุด

1. หลังจากนำรายได้หักจ่ายและหนี้สินแล้ว ท่านมีเงินเหลือสำหรับการออมโดยเฉลี่ยต่อเดือนเป็นจำนวนเท่าไร

- น้อยกว่า 3,001 บาท
- 3,001 – 6,000 บาท
- 6,001 – 9,000 บาท
- 9,001 – 12,000 บาท
- 12,001 – 15,000 บาท
- 15,001 บาท ขึ้นไป

2. หากท่านมีการออมท่านเลือกออมเงินในรูปแบบใดมากที่สุด (เลือกเพียงคำตอบเดียว)

- การออมกับสถาบันการเงิน (ให้ข้ามไปตอบข้อที่ 3)
- การออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน (ให้ข้ามไปตอบข้อที่ 4)

3. หากท่านมีการออมกับสถาบันการเงิน ท่านเลือกออมเงินในรูปแบบใดมากที่สุด (เลือกเพียงคำตอบเดียว)

- กรมธรรม์ประกันชีวิต
- ตั๋วสัญญาใช้เงิน
- เงินฝากกับธนาคาร
- เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์
- ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์
- พันธบัตรรัฐบาล
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

4. หากท่านมีการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน ท่านเลือกออมเงินในรูปแบบใดมากที่สุด (เลือกเพียงคำตอบเดียว)

- ออมในรูปสินทรัพย์ถาวร
- ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ
- ออมในรูปโลหะและอัญมณีมีค่า
- การเล่นแชร์
- การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญากู้ยืม
- การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย

5. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพราะเหตุใดมากที่สุด (เลือกเพียงคำตอบเดียว)

- เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชรา
- เพื่อการศึกษา
- เพื่อซื้อทรัพย์สิน
- เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ
- เพื่อหวังผลตอบแทน
- เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชานูวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องศักดิ์ หมวดสง
ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๐

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

 เนื่องด้วย นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง
“พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา
สังข์เกษม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ
รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการออม
ของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1249

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง
“พฤติกรรมกรออมของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา
สังข์เกษม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามพฤติกรรมกรออมของ
ข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1248

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง
“พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา
สังข์เกษม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการออมของ
ข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจแบบสอบถามให้ นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นายเฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง
วันเดือนปีเกิด	29 กันยายน 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3/3 ถนนราชดำเนินนอก ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	กองแผนงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2545	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2547	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ